

เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด เชียงราย

ปริญญานิพนธ์

ของ

ไพโรจน์ ใจดีศาสตร์กุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2531

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

171549

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
(ดร.ธนวรรณ อัมสมบุรณ์)

..... กรรมการ
(รศ.กมลรัตน์ หล้าสูงษ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ดร.ธนวรรณ อัมสมบุรณ์)

..... กรรมการ
(รศ.กมลรัตน์ หล้าสูงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.พิชัย มงคลรัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 3 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2531

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจาก
อาจารย์ ดร.ธนวรรณ อัมสมบุรณ์ ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ กมลรัตน์
หล้าสุวงษ์ กรรมการ โดยให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ รวมทั้งการตรวจแก้ไขอย่างดียิ่ง ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์อัฉรา สุขารมณ์ รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญพ่อง วรรณภิรมย์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจและแก้ไขแบบสอบถาม
ขอขอบคุณอาจารย์สมปอง ภูวรางกูร ที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะตลอดมา ขอขอบคุณอาจารย์สมใจ
แก่นสิงห์ ที่ได้ให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณผู้ให้
ความกรุณาช่วยเหลือในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ได้ทั้งหมด

คุณความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแด่ บิดา - มารดา และบูรพาจารย์ ที่อยู่เบื้องหลัง
แห่งการวางรากฐานการศึกษาของผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จในการศึกษาระดับนี้ ผู้วิจัยสำนึกใน
ความกรุณาและซาบซึ้งในบุญคุณของผู้มีส่วนช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยด้วยความจริงใจ

ไพโรจน์ โจฬิตสัทกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา	7
ความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษา	7
ขอบเขตของการศึกษา	8
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	8
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายของ เจตคติ	11
องค์ประกอบของ เจตคติ	13
การวัดเจตคติ	15
ส่วนประกอบของหนูรี	18
อันตรายของการสูบบุหรี่	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	27
สมมติฐานของการศึกษา	28
3 วิธีดำเนินการศึกษา	29
ประชากร	29
กลุ่มตัวอย่าง	29
วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	32
เกณฑ์การให้คะแนนของ เครื่องมือ	34

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
วิธีการจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	58
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	58
กลุ่มตัวอย่าง	58
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า	60
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	65
ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	65
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	67
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	75

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การแจกแจงร้อยละของชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ จำแนกตามหมวดอายุ	4
2	ปริมาณนิโคตินและสารทาร์ในบุหรี่ไทยแต่ละยี่ห้อ	19
3	จำนวนตัวอย่างที่สุ่มได้จำแนก เป็นรายอำเภอ	31
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ	41
5	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	42
6	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ...	43
7	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว .	44
8	ค่าพื้นฐานของคะแนน เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่	45
9	เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ด้านความรู้ความ เข้าใจ จำแนก เป็นรายข้อ	46
10	เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ด้านอารมณ์และความรู้สึกจำแนก เป็นรายข้อ	47
11	เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ด้านความพร้อมหรือความ โน้ม เอียง ที่จะปฏิบัติ จำแนก เป็นรายข้อ	48
12	คะแนนของ เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จำแนกตาม เพศ	50
13	คะแนนของ เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จำแนกตามอายุ	51
14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จำแนกตามอายุ	52

15	คะแนนของ เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จำแนกตาม การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	53
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน เจตคติ เกี่ยวกับการ สูบบุหรี่ จำแนกตามการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่	54
17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการ สูบบุหรี่ เป็นรายคู่	55
18	คะแนนของ เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จำแนกตามการสูบบุหรี่ของ สมาชิกในครอบครัว	56
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน เจตคติ เกี่ยวกับการ สูบบุหรี่ จำแนกตามการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว	57

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	จำนวนผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งปอดเพิ่มขึ้นตามจำนวน บุหรี่ยี่ห้อ.....	3
2	รูปแบบของการพัฒนาการทางด้านความรู้สึก ตามแนวคิดของหลุมและคนอื่น ๆ	14

บทที่ 1

บทนำ

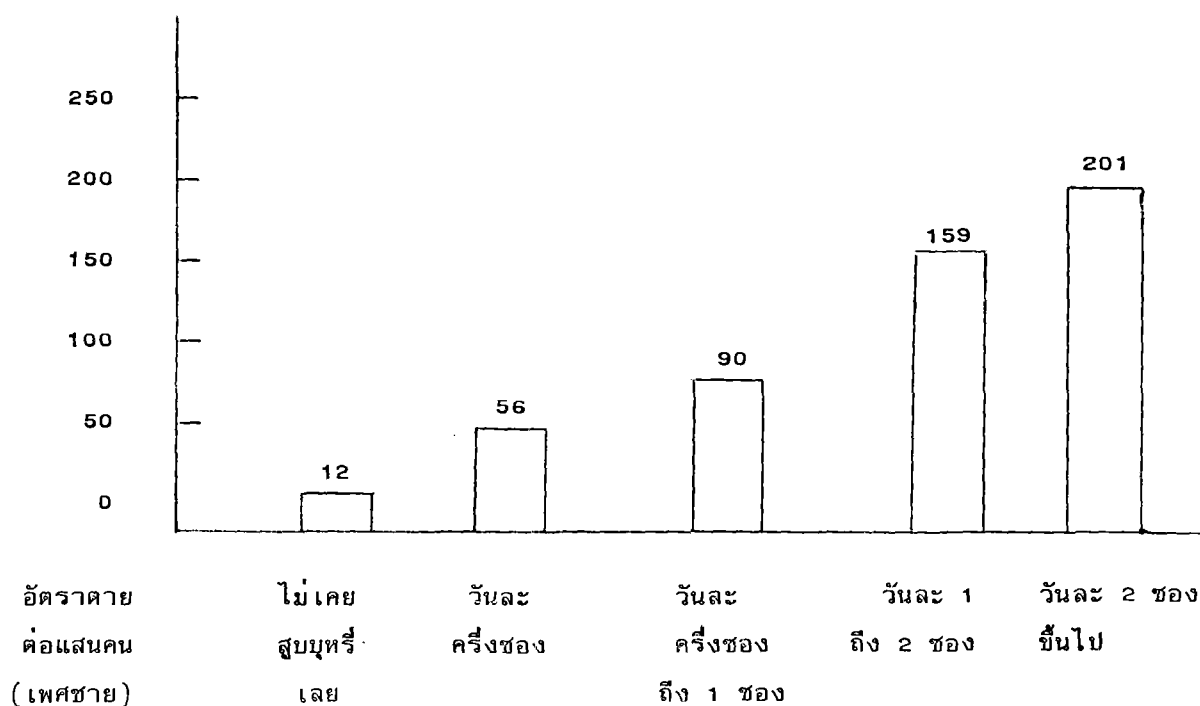
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสูบบุหรี่เริ่มต้นเมื่อไหร่ นั้น ไม่มีหลักฐานยืนยัน จนกระทั่งศตวรรษที่ 15 ประมาณปี ค.ศ. 1560 มีนักการทูตชาวฝรั่งเศสท่านหนึ่ง เคยเดินทางไปอเมริกากลางและอเมริกาใต้ ได้พบว่าชาวพื้นเมืองหรือชาวอินเดียนแดงใช้บุหรี่กันมาก และเมื่อย้ายไปเป็นทูตฝรั่งเศสประจำโปรตุเกสจึงเป็นผู้เผยแพร่ความรู้คิด ๆ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่หรือใบยาสูบ จนกระทั่งนักวิทยาศาสตร์สมัยนั้นได้นำชื่อของท่านมาตั้งชื่อใบยาสูบ สารตัวสำคัญในใบยาสูบคือ นิโคติน ซึ่งได้ชื่อมาจาก จังนิโค ทามากูนี้เอง (อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม 2530 : 31)

สำหรับในประเทศไทยการสูบบุหรี่ เริ่ม เข้ามาตั้งแต่เมื่อใดไม่เป็นที่ทราบแน่นอน สมเด็จพระยาคำรงราชานุภาพทรงสันนิษฐานว่า คง เป็นในสมัยกรุงศรีอยุธยาโดยชาวเปอร์เซียนำเข้ามา จึงมีการสูบในลักษณะใบยาหั่นมวนด้วยใบตองหรือใบบัว ต้นยาสูบแพร่หลายมาจากประเทศอินเดีย เป็นพันธุ์ไม้ที่ใบมีกลิ่นฉุน นักการทูตฝรั่งเศสสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเขียนไว้ในจดหมายเหตุน่า คนไทยชอบดูดยา โคบัคโค ชนิดฉุนทั้งนั้น ต่อมาแขกเปอร์เซียนำวิธีสูบบุหรี่ด้วยการมวนเข้ามา คนไทยก็ตาม เรียกยามวนว่า “บุหรี่” (สุภา มาลากุล 2526:1)

ปัญหาเรื่องการสูบบุหรี่ที่มีผลเสียต่อสุขภาพนั้น ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้ากันมาช้านาน และได้มีการพิสูจน์ทางวิชาการแน่ชัดว่า เป็นสิ่งมีพิษและทำลายสุขภาพทั้งของตัวเองและบุคคลใกล้เคียงรอบข้าง ตลอดจนทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย มีกลิ่นเหม็น กันบุหรี่เป็นขยะ ทำให้สกปรกเลอะเทอะ สนิโคติน เกาะฟัน สุขภาพของช่องปากและฟันไม่ดี กล่าวได้ว่าการสูบบุหรี่นำมาซึ่งโรคร้ายต่าง ๆ แทบนับไม่ถ้วนดังที่นายแพทย์สนอง อุณาภูล (สนอง อุณาภูล 2531 : 6) ได้กล่าวไว้ว่าโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่มีตั้งแต่อาการเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ไอ เจ็บคอ เวียนศีรษะ จนถึง

โรคที่รุนแรง เช่น โรคที่เกี่ยวกับทางเดินหายใจ ทางเดินอาหาร และมะเร็ง โดยเฉพาะ มะเร็งปอด ปาก หลอดคอ กล้องเสียง หลอดอาหาร กระเพาะปัสสาวะและปากมดลูก บุหรี่ไม่เพียงแต่เป็นอันตรายต่อผู้สูบ แต่ยังเป็นอันตรายต่อผู้ที่หายใจเอาควันบุหรี่เข้าไปอีกด้วย และนายแพทย์ประกิจ วาทีสาธกกิจ (ประกิจ วาทีสาธกกิจ 2530 : ไม่มีเลขหน้า) ได้กล่าวว่า โรคที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า สาเหตุเนื่องจากหรือเกี่ยวข้องกับบุหรี่คือ โรคถุงลมโป่งพอง โรคมะเร็งปอด ส่วนโรคที่การสูบบุหรี่มีส่วนส่งเสริมให้อัตราการเป็นมีมากขึ้น ที่สำคัญได้แก่ โรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย ซึ่งพอจะสรุปจำนวนผู้ป่วยอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ในช่วงปี 2528 - 2529 ได้ดังนี้คือ ที่คลินิกโรคปอดมีผู้ป่วยด้วยโรคถุงลมโป่งพอง จำนวน 594 ราย และ 562 ราย ตามลำดับ ที่หน่วยโรคปอด โรงพยาบาลรามารามาศี ตรวจสอบมะเร็งปอด 77 ราย และ 95 ราย ตามลำดับ ส่วนคลินิกโรคหัวใจ พบผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายถึง 1,229 ราย และ 1,633 ราย ตามลำดับ และที่สมาคมปราชญ์โรคแห่งประเทศไทย มีผู้ป่วยเป็นวัณโรคประจำปี 2529 จำนวน 772 คน สูบบุหรี่ 478 คน เป็นผู้ชาย 445 คน ผู้หญิง 33 คน ผู้ป่วยเป็นวัณโรคประจำปี 2530 (ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2530) จำนวน 355 คน สูบบุหรี่ 227 คน เป็นผู้ชาย 207 คน เป็นผู้หญิง 20 คน ในทำนองเดียวกัน จากการวิจัยทางการแพทย์พบว่า สาเหตุของโรคที่สำคัญโรคหนึ่งของการป่วยเป็นโรคมะเร็งปอดคือการสูบบุหรี่ (พัลน์ สุจางค์ 2529 : 42) จากการศึกษาสถิติจากผู้ป่วยพบว่าคนไทยที่เป็นมะเร็งปอดมีประวัติการสูบบุหรี่ค่อนข้างมาก กล่าวคือร้อยละ 80 ของผู้ที่เป็นมะเร็งปอดมีประวัติการสูบบุหรี่มาแล้ว และร้อยละ 75 ของผู้ที่เป็นมะเร็งปอด สูบบุหรี่จัด ถ้าแยกตามเพศปรากฏว่าผู้ชายเป็นมะเร็งปอดเนื่องจากการสูบบุหรี่ร้อยละ 90.5 ส่วนในผู้หญิงมีประวัติการสูบบุหรี่ร้อยละ 28.5 ผลจากการศึกษาคนไทยที่เป็นมะเร็งปอดแล้วส่วนมากเริ่มสูบตั้งแต่อายุน้อย ๆ คือตั้งแต่วัยรุ่น ช่วงอายุที่คนไทยเป็นมะเร็งปอดมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ ช่วงอายุ 51 - 60 ปี มีประมาณร้อยละ 40 อันดับสองคือช่วงอายุ 61 - 70 ปี มีประมาณ 30% และอันดับสามมีประมาณร้อยละ 15 จะอยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปี ผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งปอดจะมีมากขึ้นตามอัตราและจำนวนบุหรี่ที่สูบ ซึ่งแสดงให้เห็นได้ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 จำนวนผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งในปอดเพิ่มขึ้นตามจำนวนบุตรที่สูบ

ที่มา : พัฒน์ สุจำนงค์ 2529 : 18 - 19

การสูบบุหรี่กับสตรีที่มีครรภ์พบว่า หญิงที่กำลังตั้งครรภ์เมื่อสูบบุหรี่จะทำให้แย่งออกซิเจนจากทารกในครรภ์ซึ่งออกซิเจนเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเจริญเติบโตของทารก ผลที่จะเกิดขึ้นคือทารกตัวเล็กกว่าปกติ เสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด ประมาณ 2 - 3 เท่า เสี่ยงต่อการตายคลอด เรียนรู้ค่อนข้างช้ากว่าปกติ และแพทย์หญิงการุณ แม้นสุวรรณ (การุณ แม้นสุวรรณ 2526 : 72) ได้ศึกษาจำนวนสตรีที่สูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์พบว่า ในมารดาที่สูบบุหรี่ น้ำหนักเด็กแรกคลอดจะน้อยกว่ามารดาที่ไม่สูบบุหรี่ 200 กรัมโดยเฉลี่ย ทั้งนี้จะมีผลตามจำนวนบุหรี่ที่สูบก่่าวคือ ถ้าสูบบมากน้ำหนักตัวเด็กก็จะน้อยลงยิ่งขึ้น นอกจากนั้นอัตราการคลอดก่อนกำหนดจะมีมากกว่าผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนที่มารดาสูบบุหรี่ด้วย

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี พ.ศ.2529 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2529 : ไม่มีเลขหน้า) พบว่า จากจำนวนประชากรตั้งแต่อายุ 10 ปี ขึ้นไปทั่วประเทศ 39,245,800 คน แยกเป็นประชากรชาย 19,626,960 คน สูบบุหรี่ 9,577,030 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 และประชากรหญิง 19,618,860 คน สูบบุหรี่ 799,880 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 รวมผู้สูบบุหรี่ทั้งสองเพศได้ 10,376,910 คน ประมวลจำนวนผู้สูบบุหรี่ได้ร้อยละ 26.4 ในจำนวนนี้เป็นชายร้อยละ 92.3 หญิงร้อยละ 7.7 ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 การแจกแจงร้อยละของชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่จำแนกตามหมวดอายุและเพศ ที่วราขอาณัติกร พ.ศ.2529

หมวดอายุ (ปี)	จำนวนประชากรทั้งสิ้น		ผู้สูบบุหรี่			
	ชาย	หญิง	ชาย		หญิง	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ *
10 - 14	3,141,990	3,031,940	22,540	0.7	10,670	0.3
15 - 19	3,148,840	3,036,840	742,200	23.6	22,770	0.8
20 - 24	2,690,890	2,630,890	1,457,940	54.2	44,400	1.7
25 - 29	2,250,880	2,193,750	1,468,730	65.3	64,670	3.0
30 - 34	1,927,900	1,883,920	1,284,060	66.6	74,430	4.0
35 - 39	1,623,930	1,574,920	1,130,510	69.6	90,660	5.8
40 - 49	2,114,850	2,150,880	1,515,780	71.7	189,690	8.8
50 - 59	1,450,800	1,578,880	1,095,670	75.5	166,470	10.5
60 ขึ้นไป	1,276,880	1,536,840	859,600	67.3	136,120	8.7
ยอดรวม	19,626,960	19,618,860	9,577,030	48.8	799,880	4.1

* หมายถึงร้อยละของผู้สูบบุหรี่ต่อประชากรในแต่ละหมวดอายุ

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2529

การสูบบุหรี่ในปัจจุบันไม่เพียงแต่จะแพร่หลายในกลุ่มผู้ใหญ่เท่านั้น ยังเป็นที่นิยมกันมากในกลุ่มประชากรวัยเรียน จะเห็นได้จากการสำรวจของกองอนามัยโรงเรียน กรมอนามัย ได้ดำเนินการตรวจสอบการติดสิ่งเสพติดให้โทษของนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ โดยการสุ่มตัวอย่างจำนวน 13 โรงเรียน จำนวน 18,913 คน ซึ่งเป็นนักเรียนตั้งแต่ชั้น ม.1 - ม.6 พบว่า โดยทั่วไปมีการติดบุหรี่กันมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4 - ม.6 (พัฒน์ สัจจานงค์ 2529 : 58) และจากการศึกษาของ ธนวรรณ อิมสมบูรณ์ (Thanawat Imsomboon, 1982 : 69) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนภูมิภาคของประเทศไทย พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนทั้งชายและหญิงในส่วนภูมิภาคของประเทศไทยจำนวน 964 คน มีเด็กนักเรียนสูบบุหรี่ถึง 308 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 ส่วนใหญ่อายุที่เริ่มสูบบุหรี่จะอยู่ระหว่าง 15 - 17 ปี และเช่นเดียวกันที่ วินิจ เจนนพการ (วินิจ เจนนพการ 2526 : 85) ได้สำรวจพบว่า นักเรียนที่ติดสารเสพติดทั้งหลายจะเริ่มต้นด้วยการสูบบุหรี่เป็นสิ่งแรก และมีแนวโน้มเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อก่อนโดยเฉลี่ยพบว่า เด็กจะเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 18 ปี ต่อมาพบว่าอายุที่เริ่มสูบบุหรี่เฉลี่ยเพียง 16 ปี

การสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่คนเราได้ยึดถือปฏิบัติกันมาช้านาน ในปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่า การสูบบุหรี่ได้แพร่กระจายไปทั้งในกลุ่มผู้ใหญ่ชายหญิงและกลุ่มประชากรวัยเด็กต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งสาเหตุของการสูบบุหรี่นั้นอาจจะมีเพียงปัจจัยเดียวหรือหลาย ๆ ปัจจัยที่เกิดขึ้นในคน ๆ นั้นก็ได้ แล้วส่งผลให้บุคคลนั้นสูบบุหรี่ เช่น อาจเกิดจากความต้องการของตัวเอง หรือสภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เอื้ออำนวยให้หรือเกิดจากการเอาแบบอย่างตามกลุ่มผู้นำในสังคมต่าง ๆ เช่น ครู พระภิกษุ หรือบุคคลในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ญาติ พี่ น้องต่าง ๆ และเช่นเดียวกันที่ พัฒน์ สัจจานงค์ (พัฒน์ สัจจานงค์ 2529 : 39) ได้ศึกษาถึงสาเหตุที่สูบบุหรี่ไว้ว่า สาเหตุที่เด็กวัยรุ่นสูบบุหรี่เพราะ ตามเพื่อนอยากเข้าสังคมกับเพื่อน อยากลอง เพราะอยากรู้ อยากเห็น หรือสภาพแวดล้อมเป็นเหตุ เช่น อยู่ในบ้านที่พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่สูบบุหรี่เห็น อยู่ในโรงเรียนครูก็สูบบุหรี่เห็น หรือไม่ก็ได้รับอิทธิพลจากการโฆษณาทางโทรทัศน์ ส่วนในวัยผู้ใหญ่สูบบุหรี่เพราะฆ่าเวลา เพื่อสังคมหรือเพื่อลดความเครียด ผ่อนคลายอารมณ์ เป็นต้น

ดังนั้นการป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนสูบบุหรี่จึงเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว โรงเรียนนอกจากมีหน้าที่ในการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนแล้ว ยังมีความสำคัญในการอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีให้กับเด็กอีกด้วย นอกจากนี้โรงเรียนยังเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความคิดและบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน โดยครูในโรงเรียนมีส่วนสำคัญ สิ่งที่ครูปฏิบัติ เจตคติที่ครูแสดงออก บรรยากาศที่ครูสร้างขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ความรู้สึนึกคิด บุคลิกภาพของเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น ครูนอกจากจะมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน การให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลือแก่เด็กแล้ว ยังมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดีอีกด้วย เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีอิทธิพลกับเด็กมาก เพราะฉะนั้นหากครูต้องการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีงามด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวเด็กแล้ว ตัวครูเองจำเป็นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก ในสภาพปัจจุบันยังมีครูจำนวนมากที่สูบบุหรี่ทั้ง ๆ ที่ทราบดีว่าเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จากสถิติการตายของครูที่รวบรวมจาก ช.พ.ค. (ฉาปกกิจสงเคราะห์ช่วยเหลือสมาชิกครูสภา) ในปี พ.ศ.2530 (ครูสภา 2530 : ไม่มีเลขหน้า) พบว่าตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2530 รวมสมาชิกครูสภาทั้งหมด 396,762 คน มีสมาชิกถึงแก่กรรมจำนวน 1,997 คน และในจำนวนนี้มีสมาชิกที่ถึงแก่กรรมด้วยโรคมะเร็ง วัณโรคปอดและโรคหัวใจรวมทั้งสิ้น 450 คน โรคต่าง ๆ เหล่านี้อาจมีสาเหตุเกิดขึ้นหลายประการ แต่การสูบบุหรี่ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญเช่นเดียวกัน และในจังหวัดเชียงราย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ได้จัดโครงการรณรงค์ให้สมาชิกครูสภา เลิกสูบบุหรี่และเลิกดื่มสุรา (โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุรา 2530 : ไม่มีเลขหน้า) จากจำนวนสมาชิกครูสภาในจังหวัดเชียงรายทั้งหมดนั้น มีผู้สูบบุหรี่อยู่ถึง 1,270 คน ในฐานะที่ครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการให้การศึกษา อบรม แนะนำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม เกี่ยวกับสุขภาพในด้านต่าง ๆ หากตัวครูมีลักษณะนิสัยและเจตคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการสูบบุหรี่เสีย เองนับได้ว่าเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ อันจะก่อให้เกิดปัญหาเรื้อรังต่อไปในอนาคต ซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะเด็กและเยาวชนนอกจากจะเรียนรู้จากครูแล้วยังเลียนแบบลักษณะนิสัยต่าง ๆ จากครูอีกด้วย โดยทั่วไปเป็นที่ยอมรับกันว่า “ครูคือแม่พิมพ์ของชาติ” อนาคตของชาติจะเป็นอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับ คุณภาพ และประสิทธิภาพของครูเป็นสำคัญ ขณะนี้ผู้วิจัย

เป็นครูสอนในระดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย จึงเห็นว่าปัญหาการสูบบุหรี่ของครู เป็นปัญหาที่สำคัญ จำเป็นต้องทำการศึกษาวิจัยหาแนวทางแก้ไข ไม่ควรปล่อยทิ้งไว้ ผู้วิจัยมีความคิดว่า น่าจะมีวิธีการใด ๆ ที่จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด เชียงราย เพื่อจะได้ทราบถึง เจตคติในด้านต่าง ๆ ของครู เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้อาจนำผลที่ได้ไป เป็นแนวทางในการจัดโปรแกรมงดสูบบุหรี่ ให้ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ถูกต้องต่อการสูบบุหรี่ ตลอดจนนำไปวางแผนควบคุมและป้องกันการสูบบุหรี่ในกลุ่มครูต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อทราบ เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด เชียงราย

2. เพื่อทราบความแตกต่างระหว่าง เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด เชียงราย ตามตัวแปรดังนี้

- 2.1 เพศ
- 2.2 อายุ
- 2.3 การปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่
- 2.4 การสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

ความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษา

1. เพื่อเป็นข้อมูลในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มครู ตลอดจนนักเรียนและประชาชนกลุ่มอื่น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

2. เป็นการกระตุ้นให้ครู ผู้บริหารทางการศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงพิษภัย และอันตรายของการสูบบุหรี่ที่มีต่อสุขภาพ

3. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปใช้ เป็นแนวทางในการวางแผน ควบคุม และป้องกันการสูบบุหรี่ในกลุ่มครูให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะ เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษา เป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด เชียงราย ปีการศึกษา 2531 จำนวนทั้งสิ้น 6,724 คน เป็นครูชาย 3,324 คน เป็นครูหญิง 3,400 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย ปีการศึกษา 2531 จำนวน 378 คน เป็นชาย 186 คน หญิง 192 คน โดยการ สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ จำแนกตามสภาพดังนี้

1. เพศ

2. รัศมีอายุ

2.1 20 - 29 ปี

2.2 30 - 39 ปี

2.3 40 - 49 ปี

2.4 50 ปีขึ้นไป

3. การปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่

3.1 ไม่สูบบุหรี่

3.2 เคยสูบบุหรี่บ้างแล้วแต่ปัจจุบันไม่ได้สูบ

3.3 สูบ เป็นครั้งคราว แต่ไม่ได้สูบทุกวัน

3.4 สูบบุหรี่ทุกวันแต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน

3.5 สูบบุหรี่ประมาณ 10 มวนต่อวัน หรือมากกว่านั้นทุกวัน

4. การสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

4.1 ไม่มีใครสูบบุหรี่เลย

4.2 เคยมีคนสูบ เมื่อก่อนนี้ แต่ปัจจุบันหยุดสูบแล้ว

4.3 สูบบุหรี่ทุกคนหรือสูบ เป็นบางคน

ตัวแปรตาม ได้แก่

เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และท่าทีของบุคคลที่มีความโน้มเอียงที่จะตอบสนอง เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ โดยบุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมออกมาในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง อาจจะชอบ พอใจ สนับสนุนการสูบบุหรี่หรืออาจจะคัดค้าน ไม่ชอบ ไม่พอใจ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ก็ได้ แบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะคือ

1.1 เจตคติเชิงนิมาน หมายถึง เจตคติที่มีความเห็นด้านบวกต่อการสูบบุหรี่ คือ มีความเห็นว่าการสูบบุหรี่น่าจะเกิดประโยชน์ต่อร่างกายและการแสดงออกในลักษณะพึงพอใจ ชอบ หรือเห็นด้วย

1.2 เจตคติ เป็นกลาง หมายถึง เจตคติเป็นกลาง ๆ คือ ไม่ชอบและไม่เกลียดเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

1.3 เจตคติเชิงนิเสธ หมายถึง เจตคติที่มีความเห็นด้านลบต่อการสูบบุหรี่ คือ เห็นว่า การสูบบุหรี่ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ให้โทษต่อร่างกายหรือการแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่ชอบไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่

2. สมาชิกในครอบครัว หมายถึง บุคคลต่าง ๆ ที่พักอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน ได้แก่ พ่อ แม่ พี่ น้อง รวมถึงญาติหรือบุคคลที่มาอาศัยอยู่ด้วยในฐานะสมาชิกของครอบครัว

3. ครู หมายถึง ครู อาจารย์ ที่เป็นข้าราชการครู สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด เชียงราย ในปีการศึกษา 2531

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของ เจตคติ

เจตคติ (Attitude) มีผู้ให้ความหมายของ เจตคติ ไว้ในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

นิวคอมบ์ (Newcomb, 1950 : 128) ได้ให้ความหมายคำว่า เจตคติ ไว้ว่า เป็นความรู้สึก เอนเอียงของจิตใจ ที่มีต่อประสบการณ์ซึ่งคนเราได้รับอาจมากหรือน้อยก็ได้ เจตคติแสดงออกได้ทางพฤติกรรมซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การแสดงออกในทางลักษณะพึงพอใจ ชอบหรือเห็นด้วย ลักษณะนี้เรียกว่า เจตคติเชิงบวกหรือเชิงนิมิต (Positive Attitude) อีกลักษณะหนึ่งคือ การแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย เบื่อหน่าย ลักษณะ เช่นนี้เรียกว่า เจตคติเชิงลบหรือเชิงนิเสธ (Negative Attitude)

เคแกน (Kagan, 1968 : 613) กล่าวว่า เจตคติคือความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีประสบการณ์ที่คนเรารับไว้ซึ่งทำให้มีความรู้สึกต่อสิ่งใดในทางบวก หรือทางลบอย่างใดอย่างหนึ่ง และ เจตคติ เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

ไตรแอนดิส (Triandis, 1971 : 3) กล่าวไว้ว่า เจตคติเป็นความคิดอย่างหนึ่งซึ่งมีอารมณ์เป็นค้ำนำ ทำให้ยัง เกิดจิตใจโน้มเอียงก่อให้เกิดการกระทำแบบหนึ่งต่อสถานการณ์ทางสังคมเฉพาะอย่างหนึ่ง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2518 : 3) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงออกอย่างมั่นคงต่อบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ ซึ่งอาจเป็นไปในทางดี ขัดแย้ง หรือ เป็นกลางก็ได้ ซึ่งเป็นผลของการรับรู้เกี่ยวกับ ลักษณะที่ดีหรือเลวของบุคคลหรือสถานการณ์นั้น ๆ

สมบุรณ์ ชิตพงศ์ (สมบุรณ์ ชิตพงศ์ 2523 : 111) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึก โน้มเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ เรื่องราว และปรากฏการณ์ต่าง ๆ พฤติกรรมด้าน เจตคตินี้ เป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล เจตคติไม่สามารถสังเกตได้ โดยตรง แต่อาศัยการตีความจากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา บุคคลนั้นมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไปในทางบวกหรือทางลบมากน้อยขนาดไหน

ธวัช แสงจักร์ (ธวัช แสงจักร์ 2525 :) ได้ให้ความหมายของคำว่าเจตคติว่า คือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะแสดงออกมาในลักษณะ เจตคติที่ดีหรือเจตคติ ทางบวก (Positive Attitude) ได้แก่ การแสดงออกในลักษณะที่พึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ เป็นต้น เจตคติไม่ดี หรือเจตคติทางลบ (Negative Attitude) ได้แก่ การแสดงออกใน ลักษณะที่ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ เป็นต้น ส่วนเจตคติแบบกลาง ๆ (Indifferent Attitude) ได้แก่ การแสดงออกในลักษณะที่เฉย ๆ ไม่ถึงกับชอบหรือเกลียด

สมเกียรติ สุริยะกุล (สมเกียรติ สุริยะกุล 2527 : 31) ได้ให้ความหมายของคำว่า เจตคติคือ ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะนิมาน (Positive) คือ ชอบ พึงใจ เห็นด้วย สนับสนุน หรือในลักษณะนิเสธ (Negative) คือ ไม่ชอบ ไม่พึงใจ ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุน และเจตคติที่มีต่อสิ่งหนึ่งนั้นสามารถสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ 2528 : 231) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไป ของเจตคติดังนี้คือ

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการ เรียนรู้หรือการได้รับประสบการณ์ มิใช่สิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด
2. เจตคติเป็นดัชนีที่จะชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีเจตคติที่ดี ก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกันข้ามถ้ามีเจตคติไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหา โดยการถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ
3. เจตคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลอื่นได้ เช่น บิดามารดาไม่ชอบบุคคลหนึ่ง ย่อมมีแนวโน้มทำให้เด็กไม่ชอบบุคคลนั้นด้วย

4. เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์นั้นเปลี่ยนแปลงไป เจตคติดังกล่าวก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ความหมายของเจตคติจากนักการศึกษาหลายท่านที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า เจตคติคือ ความคิด ความรู้สึกและท่าทีของบุคคลที่มีความโน้มเอียงที่จะตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยบุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะนิมานหรือทางบวก (Positive) คือ ชอบ พอใจ เห็นด้วย สนับสนุน หรือแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะนิเสธ (Negative) คือ ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุน หรืออาจกล่าวได้ว่า เจตคติดังกล่าวก็คือ ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่างต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นหรืออารมณ์นั้น ๆ

องค์ประกอบของเจตคติ

เจตคติดังกล่าวมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2523 : 5 - 7)

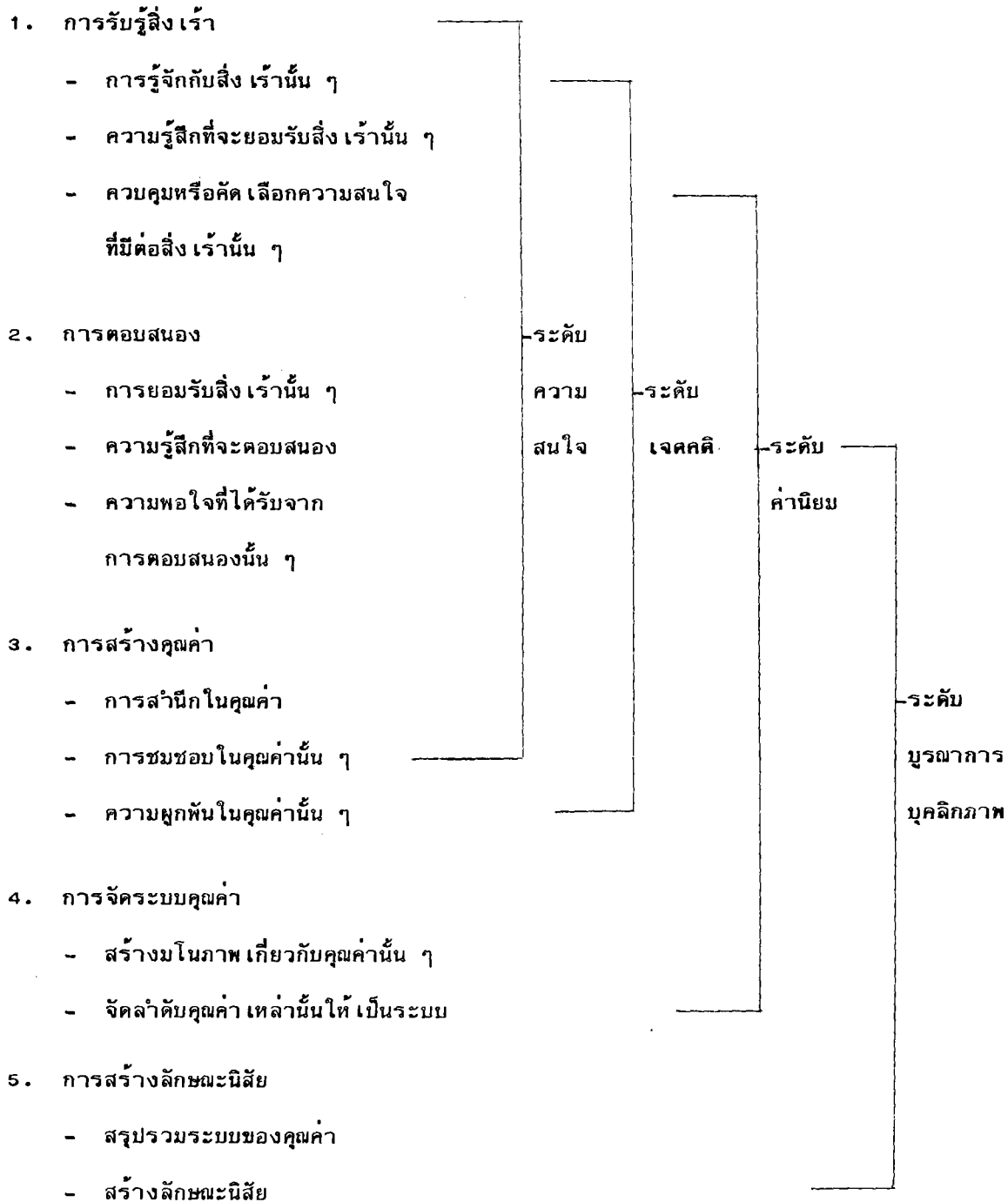
1. Cognitive Component เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น จะต้องประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น เป็นอันดับแรก และเป็นความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นทางด้านที่ว่า สิ่งนั้นมีคุณหรือโทษมากน้อยเพียงใด เป็นความรู้หรือความเชื่อถือที่ใช้ประเมินค่าสิ่งนั้นได้

2. Affective Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น พอใจหรือไม่พอใจสิ่งนั้น ความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับคุณหรือโทษของสิ่งนั้นแล้ว

3. Action Tendency Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อม หรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ เมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่า และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งติดตามาคือ ความพร้อมที่จะกระทำการให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย

พัฒนาการของเจตคติ

เชดศักดิ์ โยวาสินธุ์ ได้นำแนวความคิดของบลูม และคนอื่น ๆ ในเรื่องพัฒนาการของเจตคตินั้น ควรมีรูปแบบตามลำดับดังนี้ (เชดศักดิ์ โยวาสินธุ์ 2520 : 39)

ภาพประกอบ 2 รูปแบบของการพัฒนาการทางด้านความรู้สึก ตามแนวคิดของบลูม และคนอื่น ๆ

เคลแมน (Kelman, 1958 : 51 - 60) ได้อธิบายการเปลี่ยนแปลงเจตคติไว้ว่า
เป็นไปตามสภาพแวดล้อมของสังคมภายใต้กระบวนการนี้

1. การยินยอม (Compliance) คือ การยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น เพื่อให้เขาปฏิบัติ
คํ่าตัวในทางที่คนต้องการหรือพอใจ

2. การเลียนแบบ (Identification) คือ การแสดงพฤติกรรม เพื่อให้เหมือน
สมาชิกในสังคม เพื่อจะมีสัมพันธภาพอันดีกับคนอื่น

3. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน (Internalization)
คือ การที่บุคคลนั้นยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า เนื่องจากสิ่งนั้นตรงกับค่านิยมที่อยู่ในตัวของ
บุคคลเอง

ไตรแอนดิส (Triandis, 1971 : 3) กล่าวถึง สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเจตคติว่า
เป็นเพราะ

1. ได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน
2. ได้รับประสบการณ์ตรง หรือความกระทบกระเทือนใจ
3. ถูกบังคับให้ปฏิบัติไม่ตรงกับเจตคติของตน
4. การรักษาทางจิตใจ เพื่อให้เข้าใจ เหตุผลที่ถูกคํ่า
5. เปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่

การวัดเจตคติ

ซูซีฟ อ่อนโคกสูง (ซูซีฟ อ่อนโคกสูง 2522 : 111 - 113) ได้เสนอวิธีการที่จะ
ทราบถึงเจตคติของใครคนหนึ่งที่มีต่อคน วัตถุ สิ่งกับ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ว่า ทำได้โดยวิธีการ
ดังต่อไปนี้

1. ใช้แบบสอบถาม
2. สังเกต สัมภาษณ์ และบันทึก
3. ใช้สังคมมิติ

4. การใช้วิธีสร้างจินตนาการ

การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติมีหลายวิธี สำหรับวิธีการสร้างแบบสอบถามแนวของ
ลิเคิร์ท ประภาเพ็ญ สุวรรณ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2520 : 28 - 19) ได้อธิบายขั้นตอน
ในการสร้างดังนี้

1. พิจารณาว่าต้องการจะวัดเจตคติของใคร มีต่ออะไร แล้วให้ความหมายของเจตคติ
และสิ่งที่วัดนั้นให้แน่นอน

2. เมื่อตีความหมายของสิ่งที่วัดแน่นอนแล้ว ให้สร้างข้อความในแต่ละหัวข้อนั้น ๆ
โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น ซึ่งข้อความเหล่านั้นจะมีลักษณะที่ตามเกี่ยวกับ ความรู้สึก
ของผู้ตอบ ผู้สร้างเครื่องมือ อาจ เขียนขึ้นเองหรือนำมาจากผู้อื่น หรือจากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านนั้น ๆ
ก็ได้ แต่ต้องมีลักษณะดังนี้

2.1 ต้องเป็นข้อความที่ถามในแง่ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำ
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ใช่ข้อเท็จจริง (Fact)

2.2 ข้อความที่บรรจุลงในมาตราวัด (Scale) จะต้องประกอบด้วยข้อความที่
เป็นด้านบวก (Positive) และด้านลบ (Negative) คละกัน

2.3 แต่ละข้อความต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม จำนวนข้อความที่
สร้างขึ้นครั้งแรกควรมีประมาณ 30 ข้อความขึ้นไป เพราะจะต้องคัดเลือกข้อความให้เหลือ 20 -
25 ข้อความ ในแต่ละหัวข้อของสิ่งที่ต้องการจะวัด

3. เมื่อได้ข้อความเพียงพอก็บรรจุลงในมาตราวัด (Scale) โดยให้มีข้อเลือก 5 ข้อคือ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. กำหนดน้ำหนักในการตอบข้อเลือกต่าง ๆ ของแต่ละข้อความ ซึ่งในการกำหนดน้ำหนัก
ว่าข้อใดควรจะให้น้ำหนักเท่าใดนั้น มีวิธีการอยู่ 3 วิธี แต่ที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ วิธีกำหนดน้ำหนัก
ให้แต่ละข้อเลือกมีน้ำหนัก 5 4 3 2 และ 1 หรือ 1 2 3 4 และ 5 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
ข้อความว่า เป็นด้านบวกหรือด้านลบ

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ได้สร้าง เครื่องมือวัด เจตคติตามแนวของลิเคร์ท เป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และกำหนดน้ำหนักในการตอบข้อเลือก
ต่าง ๆ ของแต่ละข้อความใช้วิธี Arbitrary Weighting Method คือ กำหนดให้แต่ละ
ตัวเลือกมีน้ำหนัก เป็น 5 4 3 2 และ 1 หรือ 1 2 3 4 และ 5 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
ข้อความว่า เป็นด้านบวกหรือด้านลบ

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวัดเจตคติ

เชดคักส์ โยวาสินธุ์ (เชดคักส์ โยวาสินธุ์ 2520 : 41) กล่าวว่า การวัด
เจตคตินั้นมีข้อตกลง (Assumption) ดังนี้

1. ศึกษาเจตคติ เป็นการศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้น
คงวา หรืออย่างน้อยเป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่จะไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง
2. เจตคติ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง ฉะนั้นการวัดเจตคติจึง เป็น
การวัดทางอ้อม จากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออก หรือประพฤติดังอย่างมีระเบียนแบบแผนคงที่
ไม่ใช่พฤติกรรมโดยตรงของมนุษย์
3. การศึกษาทัศนคติของบุคคลนั้น ไม่ใช่เป็นการศึกษาแค่เฉพาะทิศทาง เจตคติของ
บุคคลเท่านั้น แต่จะต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อย หรือความเข้มของเจตคตินั้น ๆ ด้วย

ประโยชน์ของการวัดเจตคติ

ชัยยง ขามรัตน์ (ชัยยง ขามรัตน์ 2523 : 17 - 18) กล่าวถึงประโยชน์ของ
การวัดเจตคติว่ามีดังนี้

1. วัด เพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องด้วยเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคล ย่อม เป็น
เครื่องแสดงว่า เขามีความรู้ทางด้านที่ดีหรือไม่ดี เกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อย เพียงใด เขามีความรู้สึก
ชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น เพียงใด เจตคติของบุคคลจึง เป็น เครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำ
ต่อสิ่งนั้นไปในทำนองใดด้วย ฉะนั้นการทราบ เจตคติของบุคคลย่อมช่วยให้สามารถทำนายการกระทำ
ของบุคคลนั้นได้แม้จะไม่ถูกต้องเสมอไปก็ตาม

2. วัด เพื่อหาทางมองกัน โดยทั่วไปการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใด อย่างไรนั้น เป็นสิทธิของเขา แต่การอยู่ด้วยกัน ความสงบสุขของสังคมย่อมจะ เป็นไปได้เมื่อพลเมืองมีเจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะ เป็นทางให้ เกิดความร่วมมือร่วมใจกัน และไม่เกิดความแตกแยกในสังคม

3. วัด เพื่อหาทางแก้ไข เจตคติของบุคคลที่มีต่อ เรื่องใด เรื่องหนึ่ง อาจแตกต่างกัน แต่ในบาง เรื่องจำเป็น ต้องได้รับความคิด เห็น และเจตคติที่สอดคล้องกัน เพื่อบริหารจัดการปัญหาข้อขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารของมหาวิทยาลัย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบ เพื่อหาทาง เปลี่ยนแปลงแก้ไข เจตคติให้ เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบของมหาวิทยาลัยที่ตั้งไว้

4. วัด เพื่อ เข้าใจสาเหตุและผล เจตคติ เป็นสาเหตุภายในที่ผลักดันให้บุคคลกระทำในสิ่งต่าง ๆ กัน และสาเหตุภายในหรือ เจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนี้อาจได้รับผลกระทบมาจากสาเหตุภายนอกอีกส่วนหนึ่ง ฉะนั้นการที่จะ เข้าใจอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลต่าง ๆ ให้ชัดเจนบางกรณีจำเป็นจะต้องวัด เจตคติของบุคคลต่าง ๆ ต่อสาเหตุภายนอกนั้นด้วย

เจตคติที่มีต่อการสูบบุหรี่

เนื่องจาก เจตคติที่มีต่อการสูบบุหรี่นี้ เป็นเรื่องภายในจิตใจ เป็นความรู้สึก เฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งสืบเนื่องมาจากการรับรู้หรือประสบการณ์ที่มี เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ แล้วก็ประ เนิผลออกมาว่าชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งการรับรู้ของแต่ละบุคคลนั้นอาจจะแตกต่างกันออกไป แต่ก่อนที่จะกล่าวถึง เจตคติของบุคคลที่มีต่อการสูบบุหรี่ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึง- ส่วนประกอบของบุหรี่ปิษภัยและอันตรายจากการสูบบุหรี่, ซึ่งมีผู้ได้ทำการศึกษามาแล้วดังต่อไปนี้

ส่วนประกอบของบุหรี่ปิษภัยและอันตรายจากการสูบบุหรี่

พัณณ์ สุจำนงค์ (พัณณ์ สุจำนงค์ 2529 : 26) ได้กล่าวไว้ว่าบุหรี่ปิษภัยทำมาจากใบยาสูบที่มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า "Nicotiana Tabacum" ในใบยาสูบจะมีสารสำคัญที่เรียกว่า "นิโคติน"

เป็นแอลคาลอย ที่เป็นน้ำมัน เหนียวใส ไม่มีสี เมื่อค้างทิ้งไว้ในอากาศจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและสี
จะเข้มขึ้นเรื่อย ๆ ในใบยาสูบมีนิโคตินอยู่ประมาณ 0.5 - 8.0% ฉะนั้นการสูบบุหรี่แต่ละมวน
ร่างกายจะได้รับนิโคตินประมาณ 6 - 8 มิลลิกรัม ถ้าเป็นซิการ์ จะได้รับประมาณ 15 - 40 มิลลิกรัม
นอกจากจะมีนิโคตินแล้ว ยังมีสารอื่น ๆ อีก เช่น Pyridine, nitrogenous bases,
isoprenoid compounds, Volatile acids เป็นต้น ส่วนสารเคมีที่มีอยู่ในบุหรี่ที่เชื่อกันว่า
ทำให้เกิดโรคมะเร็งได้แก่ Polonium - 210 และ Tar ซึ่งเป็นสารที่เหลือจากการเผาไหม้
ของบุหรี่ และในบุหรี่แต่ละยี่ห้อจะมีปริมาณนิโคตินและสารทาร์ในบุหรี่แตกต่างกันดังแสดงในตาราง
ต่อไปนี้

ตาราง 2 ปริมาณนิโคติน และสารทาร์ในบุหรี่ไทยแต่ละยี่ห้อ

บุหรี่	จำนวนทาร์ ม.ก./มวน	นิโคติน ม.ก./มวน
พระจันทร์	24	0.6
รวงทิพย์	24	0.8
เกล็ดทอง	26	1.0
รอมแยล 111	28	1.5
รอมแยล ก้นกรอง	28	1.6
สามัคคี 14 ก้นกรอง	29	1.5
สามัคคี 14 ธรรมดา	31	1.6
กรองทิพย์	28	1.6
กรุงทอง ก้นกรอง	28	1.8
กรุงทอง	30	1.8
สายฝน	28	1.8
T.T.M.	33	2.6

ประเวศ วะสี และคนอื่น ๆ (ประเวศ วะสี และคนอื่น ๆ 2529:1) ได้กล่าวไว้ว่า
ในวันมูหรี จะมีสารประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. นิโคติน (Nicotine)

เป็นสารที่มีลักษณะคล้ายน้ำมัน ไม่มีสี ไม่มีประโยชน์ทางการแพทย์ ในขนาดเข้มข้น
ใช้เป็นยาฆ่าแมลง ถ้าฉีดสารนี้ 1 หยด ขนาด 70 มิลลิกรัม เข้าไปในคนปกติจะตายในเพียง
ไม่กี่นาที ร้อยละ 95 ของนิโคตินจะไปจับอยู่ที่ปอด บางส่วนจับอยู่ที่เยื่อหุ้มริมฝีปาก และบางส่วน
ถูกดูดซึมเข้ากระแสเลือด มีผลโดยตรงต่อต่อมหมวกไต ก่อให้เกิดการหลั่งสาร อีพิเนพริน
(Epinephrine) ทำให้ความดันเลือดสูง หัวใจเต้นเร็ว หลอดเลือดรัดตัว เพิ่มไขมันใน
เส้นเลือด ฯลฯ

2. ทาร์ (Tar)

ประกอบด้วยสารหลายชนิด เกาะติดกันเป็นสีน้ำตาล ส่วนใหญ่เป็นสารที่มีอันตราย
เช่น เบนโซไพรีน (Benzoprene) ซึ่งในขนาดเจือจาง 1 : 1,000 เมื่อใส่ในเม็คพาราฟิน
และฝังลงในกระพุ้งแก้มของหนูแฮมสเตอร์ 25 สัปดาห์ พบว่าร้อยละ 90 จะเป็นมะเร็งในปาก
ร้อยละ 50 ของทาร์จะจับอยู่ที่ปอด ทำให้ Cilia ของเซลล์ไม่สามารถเคลื่อนไหวพัดโบกได้
เหมือนเคย เมื่อรวมตัวกับฝุ่นที่เราสูดเข้าไปแล้ว ก็จะขังอยู่ในถุงลมปอด ทำให้เกิดการระคาย
เคือง อันเป็นสาเหตุของการไอ การไอเรื้อรังนาน ๆ นี้จะทำให้ถุงลมขยายขึ้นเกิดการหอบเหนื่อย
ได้ง่าย

3. คาร์บอนมอนอกไซด์ (Carbonmonoxide)

การหายใจเอาคาร์บอนมอนอกไซด์เข้าไปเป็นจำนวนมากจะทำลายคุณสมบัติในการ
เป็นพาหนะนำออกซิเจนของเม็ดเลือดแดง ทำให้ร่างกายได้รับออกซิเจนน้อยลง ผู้สูดแก๊สนี้จะหมด
กำลังวังชา หายใจสั้นเข้า ไม่อาจทนต่อบรรยากาศที่สูงได้ ความไวของประสาทลดลงและ
อาจถึงกับหน้ามืดเป็นลมได้ ถ้ามีคาร์บอนมอนอกไซด์ในเลือดสูงถึงร้อยละ 30 จะเป็นอันตราย
อย่างยิ่ง และถ้าถึงร้อยละ 60 อาจถึงตายได้

4. ไฮโดรเจนไซยาไนด์ (Hydrogen Cyanide)

มีมากเป็น 160 เท่าของปริมาณที่ยอมรับได้ จึงจัดว่าเป็นแก๊สพิษ ก่อให้เกิดการไอ มีเสมหะ และหลอดลมอักเสบเรื้อรัง

5. ไนโตรเจนไดออกไซด์ (Nitrogen dioxide)

เป็นสาเหตุของโรคถุงลมโป่งพอง

6. แอมโมเนีย (Ammonia)

เป็นเหตุทำให้หลอดลมอักเสบ

7. สารกัมมันตภาพรังสี

ในควันบุหรี่จะมีสารโพลีเนียม 210 ที่มีรังสีแอลฟาอยู่ กัมมันตภาพรังสีของสารนี้เป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดโรคมะเร็ง ผู้ที่สูบบุหรี่ 40 มวนต่อวันจะพบว่า มีสารดังกล่าวในปัสสาวะมากกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่ถึง 6 เท่า

8. แร่ธาตุต่าง ๆ

มีแร่ธาตุบางอย่างเช่น โปแตสเซียม โซเดียม แคลเซียม ทองแดง นิเกิล และโครเมียม อันเป็นสารตกค้างในใบยาสูบหลังจากการพ่นยาฆ่าแมลง ซึ่งก่อให้เกิดภาวะเป็นพิษต่อร่างกายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนิเกิลทำปฏิกิริยากับสารเคมีอื่น จะกลายเป็นสารพิษที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง

อันตรายของการสูบบุหรี่

จันทิพย์ กลีบเมฆ (จันทิพย์ กลีบเมฆ 2528 : 18 - 19) ได้กล่าวถึงอันตรายและโทษของการสูบบุหรี่ที่มีต่อสุขภาพดังนี้

1. คออักเสบ ได้รับความรู้สึก การไคยีน การเห็น การรู้รส การสัมผัส การรู้กลิ่น ตลอดจนการทรงตัวจะเสื่อมไป เมื่อเทียบกับคนปกติ

171549

2. ต่อระบบประสาท ทำให้ความจำเสื่อม ความว่องไวน้อยลง และอาจทำให้ชักและเป็นอัมพาตได้

3. ต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด การหายใจเอาควันบุหรี่เข้าไปบ่อย ๆ จะทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น หัวใจเต้นเร็วขึ้น อาจทำให้มีอัมพาตของประสาทที่ควบคุมการทำงานของหัวใจ ถ้าคนเป็นโรคหัวใจอยู่แล้วและสูบบุหรี่จัด จะมีอันตรายถึงชีวิตได้ง่าย นอกจากนี้ยังทำให้น้ำตาลและไขมันในเลือดสูง มีการบีบเกร็งของเส้นเลือดและเกิดการตีตัน ทำให้ร่างกายบางส่วนได้รับเลือดไม่เพียงพอ เกิดเป็นอัมพาตจากการอุดตันของเส้นเลือดได้

4. ต่อปอดและระบบหายใจ สารพิษในควันบุหรี่และยาสูบจะทำให้เกิดความร้อนและระคายเคืองตั้งแต่ริมฝีปาก ลำคอ หลอดลม จนถึงปอด และไปทำลายซีเลียหรือขนอ่อนที่อยู่ตามเซลล์ทางเดินหายใจ ทำให้ผู้สูบบุหรี่เสี่ยงหอบ ไอเรื้อรัง และเกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคถุงลมโป่ง โรคติดเชื้อ วัณโรค มะเร็งปอด

5. ต่อระบบย่อยอาหาร การสูบบุหรี่ทำให้ความอยากอาหารน้อยลง บางคนมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน กระทบอาหารและลำไส้บีบตัวมากขึ้น ระบบย่อยอาหารผิดปกติ

6. ต่อระบบสืบพันธุ์ ในสัตว์ทดลองที่ฉีดนิโคตินเข้าไปพบว่า ทำให้การสร้างเชื้อเพศชายน้อยลง ลูกอ๊อดทะเลเล็ก ในเพศหญิงทำให้รังไข่เล็กลง ไข่น้อยมาก

โทษของการสูบบุหรี่

ก. ทำลายสุขภาพ ได้แก่

1. เสียบุคลิกภาพ ผู้ที่สูบบุหรี่จะมีคราบสีเหลืองติดที่นิ้วมือและฟัน ทำให้ดูแก่เกินวัย เพราะสารพิษในบุหรี่ทำให้ผิวหนังของผู้สูบบุหรี่ เกิดรอยเหี่ยวย่น
2. มีกลิ่นปาก เป็นที่น่ารังเกียจ
3. ควันบุหรี่เป็นที่รำคาญและทำลายสุขภาพของผู้ที่อยู่ใกล้เคียง
4. ทำให้เกิดการเสพติด และนำไปสู่สิ่งเสพติดชนิดร้ายแรงอื่น ๆ
5. เป็นอันตรายต่อทารกในครรภ์

6. เป็นสาเหตุของการเกิดโรคต่าง ๆ เช่น วัณโรค โรคหัวใจ มะเร็ง เป็นต้น
7. มีอาการไอเรื้อรัง

ข. ทำลายเศรษฐกิจ ได้แก่

1. เสียทรัพยากร ทั้งการสูญเสียตัวและรับแขก
2. สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคที่เกิดจากพิษของบุหรี่
3. เป็นสาเหตุทำให้เกิดเพลิงไหม้
4. ทำให้บ้านเมืองสกปรก เพราะบางคนมักง่ายทิ้งขี้บุหรี่ตามถนน
5. เสียเวลาในการทำงาน (เพราะบางแห่งห้ามสูบบุหรี่ในห้องทำงาน)

สาเหตุของการสูบบุหรี่

ทองหล่อ เดชไทย (ทองหล่อ เดชไทย 2527 : 37 - 40) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการสูบบุหรี่ไว้ว่า

ก. เพื่อการกระตุ้น (Stimulation) บุคคลจะใช้นิโคตินเพื่อกระตุ้นให้สามารถทำงานอย่างกระฉับกระเฉง ไม่เฉื่อยชา หรือช่วยให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เหนื่อยง่าย หรืออ่อนเพลีย

ข. เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยว (Handling) เนื่องจากบางคนชอบดูดควันบุหรี่ที่ลอยขึ้นไปในอากาศหรือชอบกลิ่นบุหรี่ นอกจากนั้นเขายังพอใจในความเกี่ยวข้องกันระหว่างปากและมือขณะสูบบุหรี่อีกด้วย ประเภทนี้ไม่ชอบการที่จะปล่อยให้มือว่างเปล่า หรือขาดการเคลื่อนไหวเพราะอาจทำให้เกิดการประหม่า ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง โดยปกติแล้วบุคคลประเภทนี้จะ เป็นคนที่มักจะติดเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมที่ไม่คุ้นเคย จึงจำเป็นต้องใช้นิโคตินเป็น เครื่องนำทางหรือยึดเหนี่ยว เพื่อกดหรือปิดบังความรู้สึกตื่นเต้นต่อสถานการณ์ต่าง ๆ

ค. เพื่อผ่อนคลาย (Relaxation) บุคคลที่สูบบุหรี่เพื่อการผ่อนคลายนี้ เป็นเหยื่อของการแสดงพฤติกรรมที่มาจากการสร้างสถานการณ์ขึ้น เพราะว่าเขามีความเชื่อว่า บุหรี่สามารถ

ช่วยผ่อนคลายได้เนื่องจาก เขาสูบบุหรี่ในช่วง เวลาที่เขารู้สึกสบายใจ เช่น ภายหลังจากการรับประทานอาหาร ซึ่งความความเป็นจริงแล้วสิ่งที่ทำให้สบายใจหรือผ่อนคลายหลังจากรับประทานอาหารนั้น เกิดจากกระบวนการย่อยอาหารค้างหากไม่ใช่บุหรี่ เพราะหลังจากรับประทานอาหารแล้ว ประการแรกความอึดที่เนื่องจากมีอาหาร เข้าไปอยู่ในกระเพาะอาหาร เริ่มทำให้เกิดความพอใจบวกกับผลที่เกิดจากกระบวนการย่อยอาหาร ซึ่งอาจทำให้รู้สึกง่วง และต้องการพักผ่อน ฉะนั้นถ้าสูบบุหรี่ในช่วงนี้จึงรู้สึกว่า บุหรี่ เป็นสิ่งที่ช่วยทำให้ผ่อนคลายได้

ง. เพื่อการระบาย (Crutch) บุคคลบางคนจะสูบบุหรี่ก็เพื่อลดหรือขจัดความรู้สึกทางลบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะมีความ เครียดหรือไม่สบายใจ ในกรณีนี้เป็นการใช้บุหรี่เพื่อการระบายอารมณ์จึง เครียด เช่นเดียวกับยากล่อมประสาท ซึ่งจะพบได้ในบางคนที่ย้ายมาจะแก้ปัญหาส่วนตัวที่หนักอกบางอย่างด้วยบุหรี่

จ. จากความอยาก (Craving) ปกติสารที่รู้จักกันในนามของนิโคติน ซึ่งพบในใบยาสูบนั้น จะสามารถทำให้เกิดผลเช่นเดียวกับยาเสพติดอื่น ๆ คือ อาจทำให้มีอาการที่ไม่พึงปรารถนาอันเนื่องมาจากการหยุดหรือเลิกใช้ เพราะนิโคตินที่สะสมอยู่ในร่างกายจะทำให้เกิดความต้องการหรือความอยากในการสูบบุหรี่อยู่เรื่อย ๆ

ฉ. จากนิสัย (Habit) สำหรับกรณีนี้เป็นประเภทที่บุคคลจุ่มบุหรี่อย่างลึบตัว ซึ่งเป็นการกระทำที่เรียกว่าเป็นนิสัย บางครั้งอาจจุ่มบุหรี่วันใหม่ทั้ง ๆ ที่มวนเก่ากำลังวางอยู่ในที่เขี่ยบุหรี่ ทั้งนี้เพราะบุคคลเกิดความเคยชินกับการได้ใช้ริมฝีปากสัมผัสกับบุหรี่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งอาจเกิด 30 ครั้งใน 1 ชั่วโมง หรือประมาณ 300 - 400 ครั้งต่อวัน และเหตุนี้เอง ทำให้การสูบบุหรี่กลายเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำที่ต้องกระทำร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ขณะใช้ความคิด หรือ ขณะดื่มกาแฟ หรือขณะเซ็นหนังสือ เป็นต้น

พัฒน์ สุจำนงค์ (พัฒน์ สุจำนงค์ 2529 : 39) ได้ศึกษาถึงสาเหตุของการสูบบุหรี่ไว้ว่า จากการได้ถามผู้ป่วยที่สูบบุหรี่จำนวน 500 ราย พบว่า สูบบุหรี่มาตั้งแต่เป็นเด็กนักเรียนอายุ 12 - 20 ปี มีมากเกินร้อยละ 50 รองลงมาเริ่มสูบบุหรี่ในวัยหนุ่ม อายุ 20 - 30 ปี และเมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้วอายุเลย 30 ปี ถ้ายังไม่เคยสูบก็น่าสนใจที่จะสูบบุหรี่ และได้ศึกษาต่อไปพบว่า

สาเหตุที่เด็กวัยรุ่นติดบุหรี่ เพราะ

1. ตามเพื่อน อยากเข้าสังคมกับเพื่อน
2. อยากลอง เพราะอยากรู้ อยากเห็น
3. สภาพแวดล้อม เป็นเหตุ เช่น อยู่ในหมู่บ้านที่พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่สูบบุหรี่ให้เห็นทุกวัน อยู่โรงเรียนครูก็สูบบุหรี่ให้เห็น อยากลอง เพราะผู้ใหญ่ห้าม แต่ผู้ใหญ่ทำเสียเอง

สาเหตุที่ผู้ใหญ่สูบบุหรี่เพราะ

1. ขำ เวลา
2. เพื่อเข้าสังคม
3. เพื่อลดความเครียดหรือผ่อนคลายอารมณ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา (กรมพลศึกษา 2523 : 50 - 60) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้บุหรี่ของนักเรียนชายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยได้ทำการศึกษาในกลุ่มนักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษา (ม.1 - ม.6) และระดับอาชีวศึกษารวม 6,457 คน ผลจากการศึกษาพอสรุปได้ว่า มีนักเรียนเคยสูบบุหรี่ร้อยละ 45.66 และไม่เคยสูบบุหรี่ร้อยละ 52.05 การสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวพบว่าร้อยละ 72.93 มีผู้สูบบุหรี่ในครอบครัวส่วนใหญ่ได้แก่บิดาและพี่ชาย ส่วนอายุที่เริ่มสูบบุหรี่เฉลี่ยเท่ากับ 16.5 ปี

ในปี พ.ศ.2525 รณฤทธิ์ บุตรแสนคม (รณฤทธิ์ บุตรแสนคม 2525 : 39) ได้ศึกษาถึงผลของการจัดโปรแกรมการงดสูบบุหรี่ให้กับนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษามหาสารคาม พบว่า นักศึกษาพลศึกษาที่สูบบุหรี่ในระยะเวลาที่กำลังศึกษาอยู่นั้น ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่สูบบุหรี่คือ มี พ่อ พี่ชาย และน้องชายสูบบุหรี่

ปี พ.ศ.2526 แพทย์หญิงชวนพิศ บุญะรัตเวช (ชวนพิศ บุญะรัตเวช 2526 : 83) ได้รายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับอายุของการสูบบุหรี่ว่า ผู้ที่ติดบุหรี่มักจะ เริ่มสูบบุหรี่ตั้งแต่อายุอยู่ในวัยรุ่น

ช่วงอายุระหว่าง 16 - 18 ปี และมีแนวโน้มว่า เด็กจะเริ่มสูบบุหรี่ในช่วงอายุน้อยลงมากขึ้น สำหรับสาเหตุส่วนใหญ่ของการสูบบุหรี่ของเด็กคือ เพื่อนชักชวนและเห็นแบบอย่างการสูบบุหรี่จากผู้ใหญ่ทั้งจากผู้ปกครอง ครู อาจารย์ แพทย์ และจากการสรุปรายงานการสัมมนาของนายแพทย์เวทย์ อารีย์ชน (เวทย์ อารีย์ชน 2526 : 11) เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การสูบบุหรี่ของผู้ป่วยโรคมะเร็งปอด ที่โรงพยาบาลทรวงอกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2514 ถึงเดือนกันยายน 2526 พบว่า ผู้ป่วยโรคมะเร็งปอด 2,660 คน เป็นเพศชาย 2,115 คน สูบบุหรี่ 2,025 คน คิดเป็นร้อยละ 95.75 เพศหญิงเป็นโรคมะเร็งปอด 545 คน สูบบุหรี่ 174 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ในปีเดียวกัน มาลา รักษาพรหมณ์ (มาลา รักษาพรหมณ์ 2526 : 50) ได้ศึกษาถึงปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายในระดับมัธยมพบว่า อายุและอัตรา การสูบบุหรี่ต่อวันของบิดาและพี่ชาย มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียน

ในปี พ.ศ. 2528 สมชัย ชื่นดา (สมชัย ชื่นดา 2528 : 68) ได้ศึกษาถึง พฤติกรรมและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มนักเรียนชายระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ของกลุ่มที่สูบบุหรี่ ส่วนใหญ่เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุประมาณ 16 ปี รองลงมาประมาณ 17 ปี และ 15 ปี ตามลำดับ จากการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอายุกับการสูบบุหรี่ พบว่า เมื่ออายุมากขึ้นจะมีโอกาสสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้นด้วย กล่าวคือ กลุ่มอายุ 25 - 29 ปี จะมีโอกาสสูบบุหรี่มากกว่ากลุ่มอายุ 20 - 24 ปี เป็น 1.1 เท่า และกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี จะมีโอกาสสูบบุหรี่มากกว่ากลุ่มต่ำกว่า 15 ปี เป็น 4 เท่า ทางด้านการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวพบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่สูบบุหรี่มีโอกาสสูบบุหรี่มากเป็น 1-5 เท่า ของนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ไม่สูบบุหรี่ ส่วนทางด้านพฤติกรรมการณ์การสูบบุหรี่ของนักเรียนกลุ่มที่สูบบุหรี่และกลุ่มที่เคยสูบบุหรี่ จะมีนิสัยการสูบบุหรี่ที่แตกต่างกันค่อนข้างสูงกล่าวคือ กลุ่มที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่จะมีนิสัยการสูบบุหรี่เป็นประจำ ส่วนกลุ่มที่เคยสูบบุหรี่ส่วนใหญ่จะสูบ เป็นบางโอกาส

ในปี พ.ศ. 2529 สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2529 : ไม่มี เลขหน้า) ได้ทำการสำรวจทั่วประเทศเกี่ยวกับอนามัยและสวัสดิการพบว่า คนอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปสูบบุหรี่เป็นชายร้อยละ 48.8 เป็นหญิงร้อยละ 4.1 และพบว่าภาคเหนือมีจำนวนผู้สูบบุหรี่

สูงสุดในอัตราร้อยละ 30.3 รองลงมา เป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 26.9

ในทำนองเดียวกัน กรมพลศึกษา (กรมพลศึกษา 2530 : 1) ได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดกรมพลศึกษาในปี พ.ศ.2529 พบว่า มีผู้สูบบุหรี่ ร้อยละ 55 เป็นชายร้อยละ 54 หญิงร้อยละ 1

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

อีแวน (Evan, 1978 : 126 - 135) ได้ทำการศึกษาเป็นระยะเวลา 3 ปีในกลุ่มนักเรียนระดับ Junior High School พบว่า การติดยาหรือนักเรียนมาจากบุคคลใกล้ชิด สื่อสารมวลชนและการสูบบุหรี่ของบิดามารดา และยังได้พบต่อไปอีกว่า อิทธิพลทางจิตวิทยาสังคม มีผลทำให้กลุ่มวัยรุ่นตัดสินใจสูบบุหรี่ ได้แก่ บทบาททางครอบครัว แรงผลักดันจากกลุ่ม (Peer group)

เฮิร์ด (Hurd, 1981 : 10 - 19) ได้ศึกษาพบว่า การสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา พี่ชาย หรือพี่สาว เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของกลุ่มนักเรียนและวัยรุ่น

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ (ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ 2524 : 9) กล่าวว่า ที่ศูนย์วิจัยของสหภาพโซเวียต ค้นพบว่า นักสูบบุหรี่ของโซเวียตร้อยละ 82.5 เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 19 ปี ร้อยละ 16.9 เริ่มสูบบุหรี่ เมื่ออายุ 8 - 9 ปี และพบว่าสาเหตุของการสูบบุหรี่ได้ตัวอย่างมาจาก บิดา มารดา และคาราภาพยนตร์

ธนวรรณ อิ่มสมบูรณ์ (Thanawat Imsomboon, 1982 : 89 - 90) ได้ศึกษาถึง การสูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาคในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ พบว่า เพศชายที่สูบบุหรี่มีจำนวนร้อยละ 26.2 เพศหญิงมีจำนวนร้อยละ 0.3 ในด้านอายุพบว่า ในกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป มีอัตราการสูบบุหรี่สูงสุดคือร้อยละ 43.8 ส่วนในกลุ่มอายุที่สูบบุหรี่น้อยที่สุด อัตราร้อยละ 8.2 คือ กลุ่มอายุ 16 ปีลงมา

จาก เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า เพศชายและ เพศหญิง มีอัตราการสูบบุหรี่ที่แตกต่างกันดังนั้นจึงคิดว่าครูชายกับครูหญิงน่าจะมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ที่แตกต่างกันด้วย ในด้านอายุจะ เห็นได้ว่าอายุที่ เริ่มต้นสูบบุหรี่มักจะอยู่ในช่วงวัยรุ่น และ เมื่ออายุมากขึ้นก็จะมีโอกาสสูบบุหรี่ เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงมีความ เห็นว่าอายุที่แตกต่างกันน่าจะมีผลต่อการ สูบบุหรี่ของครูด้วย ส่วนด้านการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของบุคคล เช่น ไม่เคยสูบบุหรี่เลย หรือเคยสูบบุหรี่มาแต่ปัจจุบันไม่ได้สูบ หรือสูบบ้างแต่ไม่ได้สูบทุกวัน หรือสูบบุหรี่ทุกวันนี้ นั้น ย่อมมีผล เนื่องมาจาก เจตคติของบุคคลที่มีต่อการสูบบุหรี่ว่า เป็นอย่างไร เช่น บุคคลที่มี เจตคติในด้านการ บวกต่อการสูบบุหรี่ คือ เห็นว่า การสูบบุหรี่แล้วให้ประโยชน์ก็อาจจะสูบบุหรี่ในปริมาณมากกว่าบุคคลที่มี เจตคติในด้านการลบต่อการสูบบุหรี่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่า ครูที่มีการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ที่ ต่างกัน ย่อมจะมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ที่แตกต่างกันด้วย ส่วนในด้านสมาชิกของครอบครัวที่ สูบบุหรี่นั้น จะเห็นได้ว่า การสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพล ทำให้สมาชิก ในครอบครัวเอาเป็นแบบอย่างได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความ เห็นว่า ครูที่มีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ ต่างกัน เช่น ไม่มีใครสูบบุหรี่เลย หรือสูบ เป็นบางคน หรือสูบทุกคนนั้น ย่อมจะมีเจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ที่แตกต่างกันไปด้วย

❖ สมมติฐานของงานวิจัย

1. ครูมีเจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ใน เชิงนี้ เสถ
2. ครูชายและครูหญิงมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีอายุต่างกันจะมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
4. ครูที่มีการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ต่างกันจะมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
5. ครูที่มีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ต่างกันจะมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร /

ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2531 จำนวน 6,724 คน เป็นชาย 3,324 คน
หญิง 3,400 คน

กลุ่มตัวอย่าง /

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2531 จำนวน 378 คน เป็นชาย 186 คน
หญิง 192 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling)

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีลำดับขั้นดังนี้

1. ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (yamane. 1976 : 581)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

n แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N แทนจำนวนประชากร

e แทนค่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่มเท่ากับ 0.05

2. จาก 12 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ สุ่มออกมา 6 อำเภอ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย
ใช้วิธีจับฉลาก อำเภอที่สุ่มได้คือ

2.1 อำเภอเมือง มีจำนวนโรงเรียน 104 โรงเรียน เป็นครูชาย 504 คน

ครูหญิง 740 คน รวม 1,244 คน

2.2 อำเภอแม่จัน มีจำนวนโรงเรียน 87 โรงเรียน เป็นครูชาย 386 คน

ครูหญิง 429 คน รวม 815 คน

2.3 อำเภอเทิง มีจำนวนโรงเรียน 65 โรงเรียน เป็นครูชาย 399 คน

ครูหญิง 361 คน รวม 760 คน

2.4 อำเภอเชียงของ มีจำนวนโรงเรียน 34 โรงเรียน เป็นครูชาย 197 คน

ครูหญิง 199 คน รวม 396 คน

2.5 อำเภอพญาเม็งราย มีจำนวนโรงเรียน 23 โรงเรียน เป็นครูชาย 158 คน

ครูหญิง 116 คน รวม 274 คน

2.6 กิ่งอำเภอเวียงแก่น มีจำนวนโรงเรียน 13 โรงเรียน เป็นครูชาย 75 คน

ครูหญิง 51 คน รวม 126 คน

รวมประชากรที่สุ่มออกมาทั้ง 6 อำเภอ ได้จำนวนโรงเรียน 326 โรงเรียน เป็นครูชาย 1,719 คน

เป็นครูหญิง 1,896 คน รวม 3,615 คน

3. สุ่มโดยใช้การแบ่งสัดส่วนจะได้กลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.1 อำเภอเมือง 130 คน เป็นชาย 55 คน หญิง 75 คน

3.2 อำเภอแม่จัน 85 คน เป็นชาย 42 คน หญิง 43 คน

3.3 อำเภอเทิง 80 คน เป็นชาย 43 คน หญิง 37 คน

3.4 อำเภอเชียงของ 41 คน เป็นชาย 21 คน หญิง 20 คน

3.5 อำเภอพญาเม็งราย 29 คน เป็นชาย 17 คน หญิง 12 คน

3.6 กิ่งอำเภอเวียงแก่น 13 คน เป็นชาย 8 คน หญิง 5 คน

4. นำรายชื่อโรงเรียนจากรายงานประจำเดือนของทั้ง 6 อำเภอ นำมาสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับฉลาก เอาจำนวนครูชายโรงเรียนละ 2 คน ครูหญิงโรงเรียนละ 2 คน ให้ได้จำนวนครูชายและครูหญิงมากน้อยตามขนาดของประชากรในแต่ละอำเภอ ได้จำนวนครูทั้งสิ้น 378 คน เป็นครูชาย 186 คน ครูหญิง 192 คน ผลจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้จำแนกเป็นรายอำเภอ

อันดับ	อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	จำนวนประชากร		รวม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวม
			ครูชาย	ครูหญิง		ครูชาย	ครูหญิง	
1	เมืองเขื่องราย	104	504	740	1,244	55	75	130
2	แม่จัน	87	386	429	815	42	43	85
3	เทิง	65	399	361	760	43	37	80
4	เขื่องของ	34	197	199	396	21	20	41
5	พญาเมืองราย	23	158	116	274	17	12	29
6	กิ่งอำเภอเวียงแก่น	13	75	51	126	8	5	13
	รวมทั้งสิ้น	326	1,719	1,896	3,615	186	192	378

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เจตคติ เกี่ยวกับการ
สูบบุหรี่ของครู แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปร

ที่ต้องศึกษาได้แก่ เพศ อายุ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เจตคติของครู เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้าง เครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เจตคติ และบุหรี่
2. ศึกษาหลัก เกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามจากตำราและ เอกสาร
3. สร้างแบบสอบถามตามแนวที่ได้ศึกษามาในข้อ 1 และข้อ 2
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อกรรมการที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและแก้ไข
5. เพื่อให้ได้ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จึงนำแบบสอบถามทั้งหมดไปให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้แก่ รศ.อรรดา สุขารมณ์ รศ.พัชรา กาญจนารักษ์ ผศ.บุญผ่อง วรรณภิรมย์ ตรวจสอบช่วยแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมและพิจารณาว่าหัวข้อต่าง ๆ นั้นอยู่ในขอบเขต และครอบคลุม เนื้อหาหรือไม่ในแต่ละคำถาม

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบมาตรวจให้คะแนนแล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยเลือกแบบสอบถามมา 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างละ 25% ของกลุ่มครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดโดยใช้ t-test (Edwards, 1958 : 152) และถือเอาข้อที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งหมด 45 ข้อ มีข้อคำถามอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ 40 ข้อ (รายละเอียดค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามได้แสดงไว้ในภาคผนวก)

8. นำข้อคำถาม 40 ข้อที่ได้ในข้อ 7 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา Coefficient Alpha (ทองหล่อ วิภาวรินทร์ 2522 : 71) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านในปัจจุบัน

1. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

2. อายุ

☐

20 - 29 ปี

☐

30 - 39 ปี

☐

40 - 49 ปี

☐

50 ปีขึ้นไป

3. การปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่

☐

ไม่สูบบุหรี่

☐

เคยสูบบุหรี่บ้างแล้วแต่ปัจจุบันไม่ได้สูบ

☐

สูบบุหรี่สัปดาห์ละครั้ง

☐

สูบบุหรี่ทุกวัน แต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน

☐

สูบบุหรี่ประมาณ 10 มวนต่อวัน หรือมากกว่านั้นทุกวัน

4. การสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

☐

ไม่มีใครสูบบุหรี่เลย

☐

เคยมีคนสูบ เมื่อก่อนนี้ แต่ปัจจุบันหยุดสูบแล้ว

☐

สูบบุหรี่ทุกคนหรือสูบ เป็นบางคน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ท่าน เห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับ

ความคิดเห็น ความรู้สึกในปัจจุบันของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	การสูบบุหรี่ทำให้สุขภาพ เสื่อม					
00	การสูบบุหรี่ช่วยลดความ เครียด					
000	การสูบบุหรี่เพียง เล็กน้อยไม่ เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ					

เกณฑ์การให้คะแนนของ เครื่องมือ

แบบสอบถามตอนที่ 2 มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายเชิงนิเสธ ถ้ากลุ่มตัวอย่างกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายเชิงนิมิต ถ้ากลุ่มตัวอย่างกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย เพื่อขออนุญาตและอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ พร้อมกับหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามจำนวน 378 ชุด ได้รับกลับคืนมา 366 ชุด ขาดไปจำนวน 12 ชุด ผู้วิจัยได้ออกติดตามเก็บด้วยตนเองจนได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 378 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

วิธีการจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ตรวจสอบคะแนนตามวิธีการทางสถิติ และแยกออกเป็นกลุ่มตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา
3. วิเคราะห์เจตคติของครูที่มีต่อการสูบบุหรี่ แยกตาม เพศ อายุ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) แล้วแปลผลโดยใช้เกณฑ์ของ เบส (Best. 1970 : 74 - 78) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.000 - 2.333 หมายถึง ครูมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในเชิงนิมาน

คะแนนเฉลี่ย 2.334 - 3.667 หมายถึง ครูมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.668 - 5.000 หมายถึง ครูมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในเชิงนิเสธ

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน
ใช้การทดสอบค่าที (t-test Independent Sample) ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อ 2

5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้วิธี
วิเคราะห์ความแปรปรวน 1 ตัวประกอบ (One - Way Analysis of Variance) ซึ่งใช้ทดสอบ
สมมติฐานข้อ 3, 4, 5

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Ferguson, 1981 : 49})$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)} \quad (\text{Ferguson, 1981 : 68})$$

เมื่อ S แทน ความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้สูตร t-test

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}} \quad (\text{Edwards. 1958 : 152})$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ

$\bar{X}_H, \bar{X}_L$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง, กลุ่มต่ำ

S_H^2, S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง, กลุ่มต่ำ

n_H, n_L แทน จำนวนคนเลือกในกลุ่มสูง, กลุ่มต่ำ

4. การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\} \quad (\text{ทองหล่อ วิภาวิน 2522 : 71})$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของ เครื่องมือ

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมคะแนนความแปรปรวน เป็นรายข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของ เครื่องมือทั้งฉบับ

5. คำนวณค่า t-test แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \quad (\text{Ferguson. 1981 : 182})$$

โดยมี

$$df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ

t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
s_1^2, s_2^2	แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
n_1, n_2	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

6. วิเคราะห์ความแปรปรวน แบบ 1 ตัวประกอบ (One-Way Analysis) โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_A}{MS_W} \quad (\text{Winer. 1971 : 185 - 186})$$

เมื่อ	F	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
	MS_A	แทน ค่า Mean Square ระหว่างกลุ่ม
	MS_W	แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

ซึ่งถ้าพบว่า ผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี นิวแมน - คูลส์ (Newman Keuls Method)

$$q = \sqrt{\frac{MS_W}{\tilde{n}}} \quad (\text{Winer, 1971 : 210 - 218})$$

เมื่อ

- q แทน q - statistic ที่ได้จากการตาราง
- MS_W แทน Mean - Square ภายในกลุ่ม
- $\tilde{n}$ แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน ความแปรปรวน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ใน t - distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ใน F - distribution
SS	แทน Sum of Square
MS	แทน Mean of Square
df	แทน Degree of freedom
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพโดยทั่วไปของครู โดยแจกแจงความถี่คิดเป็นร้อยละ และเสนอเป็นตาราง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แบบสอบถาม เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครู โดยมีขั้นตอนตามลำดับต่อไปนี้

2.1 ทาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน เจตคติของครูโดยทั่วไปว่ามี เจตคติที่ดีหรือไม่ดีอย่างไร

2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่าง เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครู จำแนกตาม เพศ

2.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่าง เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูจำแนกตามอายุ

2.4 ทดสอบความแตกต่างระหว่าง เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูจำแนกตามการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่

2.5 ทดสอบความแตกต่างระหว่าง เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูจำแนกตามการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพโดยทั่วไปของครู

1.1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ

ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นครูชายร้อยละ 49.21 เป็นครูหญิงร้อยละ 50.79 ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	186	49.21
หญิง	192	50.79
รวม	378	100.00

1.2 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุของครูในกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุดได้แก่อายุ 30 - 39 ปี มีร้อยละ 56.3 รองลงมาอายุ 20 - 29 ปี มีร้อยละ 28.3 และอายุ 40 - 49 ปี มีร้อยละ 10.8 ส่วนครูที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 4.5 ดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20 - 29 ปี	107	28.3
30 - 39 ปี	213	56.4
40 - 49 ปี	41	10.8
50 ปีขึ้นไป	17	4.5
รวม	378	100.0

A 1.3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม การปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่

ครูที่ไม่สูบบุหรี่มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 60.6 รองลงมา ได้แก่ ครูที่เคยสูบบุหรี่บ้างแล้วแต่ปัจจุบันไม่ได้สูบ ร้อยละ 11.6 สูบประมาณ 10 มวนต่อวัน หรือมากกว่านั้นทุกวัน ร้อยละ 11.4 สูบเป็นครั้งคราวแต่ไม่ได้สูบทุกวัน ร้อยละ 9.5 ส่วนครูที่สูบบุหรี่ทุกวัน แต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวันนั้น มีจำนวนน้อยที่สุด คือ มีร้อยละ 6.9 ดังปรากฏในตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่

การปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
ไม่สูบบุหรี่	229	60.6
เคยสูบบุหรี่บ้างแล้วแต่ปัจจุบันไม่ได้สูบ	44	11.6
สูบ เป็นครั้งคราวแต่ไม่ได้สูบทุกวัน	36	9.5
สูบทุกวันแต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน	26	6.9
สูบประมาณ 10 มวนต่อวัน หรือมากกว่านั้นทุกวัน	43	11.4
รวม	378	100.0

1.4 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

สมาชิกในครอบครัวของครูที่ไม่มีใครสูบบุหรี่เลยนั้นมีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 43.7 รองลงมาได้แก่ สูบบุหรี่ทุกคนหรือสูบ เป็นบางคน ร้อยละ 35.4 ส่วนครูที่มีสมาชิกในครอบครัวที่เคยสูบ เมื่อก่อนนี้ แต่ปัจจุบันหยุดสูบแล้วนั้น มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 20.9 ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

การสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีใครสูบบุหรี่	165	43.7
เคยมีคนสูบ เมื่อก่อนนี้ แต่ปัจจุบันหยุดสูบแล้ว	79	20.9
สูบบุหรี่ทุกคนหรือสูบ เป็นบางคน	134	35.4
รวม	378	100.0

* ๑๖๐.๑๐

ตอนที่ 2

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครู

2.1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนเจตคติของครูโดยทั่วไป

ตาราง 8 ค่าพื้นฐานของคะแนนเจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ (N = 378)

เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่	$\bar{X}$	S.D.
ด้านความรู้ความเข้าใจ	3.992	.539
ด้านอารมณ์และความรู้สึก	3.685	.659
ด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ	3.962	.592
คะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวม	3.889	.550

จากตาราง 8 ปรากฏว่า เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูโดยทั่วไปมีคะแนนเฉลี่ย 3.889 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน .550 และจากการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละด้านนำมาเปรียบเทียบตามเกณฑ์ของเบส (Best) แล้วแปลผลออกมาพบว่าเจตคติของครูทั้ง 3 ด้าน มีเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในเชิงนิเสธ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดเชียงราย มีเจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในเชิงนิเสธ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตาราง 9 เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ด้านความรู้ความเข้าใจ จำแนกเป็นรายข้อ (N = 378)

เจตคติด้านความรู้ความเข้าใจ	$\bar{X}$	S.D.
การสูบบุหรี่ช่วยแก้อาการ เป็นหรือ ประหม่าอายุได้	3.873	1.063
การสูบบุหรี่เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เด็ก	4.566	.905
การสูบบุหรี่ทำให้สุขภาพเสื่อมโทรม	4.526	.808
คนที่สูบบุหรี่สามารถเข้าสังคมได้ดี	4.040	.964
บุหรี่บางชนิดไม่ เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	4.193	1.023
การสูบบุหรี่เป็นนิสัยที่ไม่ดี	3.688	1.108
การสูบบุหรี่ทำให้สมองปลอดโปร่ง	3.892	.962
การสูบบุหรี่ช่วยลดความเครียด	3.415	1.116
รัฐบาลควรให้ประชาชนมีเสรีภาพ ในการสูบบุหรี่	3.630	1.177
ก้นกรองของบุหรี่สามารถจัดพิษจากบุหรี่ได้	3.553	.940
การสูบบุหรี่ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย	4.503	.978
โรงเรียนควรจัดสถานที่ให้ครูสูบบุหรี่ เพื่อไม่ให้เด็กเห็น	3.944	1.212
การสูบบุหรี่ทำให้เจ็บคอและไอบ่อย	4.074	.871
คะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวม	3.992	.539

จากตาราง 9 ปรากฏว่าครุมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในด้านความรู้ความเข้าใจอยู่ในเชิงนิเสธ ($\bar{X} = 3.992$, S.D. = .539) นั่นคือ ครุมีความรู้ ความเข้าใจว่าการสูบบุหรี่เป็นสิ่งไม่ดี ให้โทษต่อร่างกาย โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดดังนี้ การสูบบุหรี่เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เด็ก (ค่าเฉลี่ย 4.566) การสูบบุหรี่ทำให้สุขภาพเสื่อม (ค่าเฉลี่ย 4.526) และการสูบบุหรี่ช่วยลดความเครียด (ค่าเฉลี่ย 3.415) ตามลำดับ

ตาราง 10 เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ด้านอารมณ์และความรู้สึก จำแนกเป็นรายข้อ (N=378)

เจตคติด้านอารมณ์และความรู้สึก	$\bar{X}$	S.D.
การสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่น่าตำหนิ	3.690	1.016
การสูบบุหรี่ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพให้ดีขึ้น	3.984	.952
การสูบบุหรี่ทำให้สดชื่นสบายใจ	3.815	.973
การสูบบุหรี่ทำให้คลายความกังวลใจ	3.566	1.052
เมื่ออยู่ใกล้กับคนที่สูบบุหรี่รู้สึกน่ารำคาญ	4.201	1.046
การสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่น่าชื่นชม	4.304	.834
การสูบบุหรี่ช่วยให้มีความสุขในชีวิต	4.090	.937
การสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่สังคมรังเกียจ	3.304	1.073
การสูบบุหรี่ทำให้อารมณ์แจ่มใส	3.767	.949
คนที่สูบบุหรี่ไม่มีใครต้องการจะร่วมงานด้วย	2.825	1.007
การสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ	3.209	1.069
การสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่ค่อนข้าง เป็นทุกข์	3.468	.975
คะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวม	3.685	.659

จากตาราง 10 ปรากฏว่า ครูมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในด้านอารมณ์และความรู้สึก อยู่ในเชิงนิเสธ ($\bar{X} = 3.685$, S.D. = .659) นั่นคือ ครูมีความรู้สึกไม่ชอบหรือไม่พอใจ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดดังนี้ การสูบบุหรี่เป็นสิ่งที่น่าขึ้นชม (ค่าเฉลี่ย 4.304) เมื่ออยู่ใกล้กับคนที่สูบบุหรี่รู้สึกน่ารำคาญ (ค่าเฉลี่ย 4.201) และคนที่สูบบุหรี่ ไม่มีใครต้องการจะร่วมงานด้วย (ค่าเฉลี่ย 2.825) ตามลำดับ

ตาราง 11 เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ด้านความพร้อมหรือความโน้มน้าวใจที่จะปฏิบัติ จำแนกเป็น รายข้อ (N = 378)

เจตคติด้านความพร้อมหรือความโน้มน้าวใจที่จะปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.
ครูควรจัดโครงการณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ขึ้นในโรงเรียนหรือในชุมชน	4.238	.884
การสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมปกติของมนุษย์	3.331	1.079
ข้าพเจ้าจะไม่ถวายบุหรี่ให้กับพระสงฆ์ เพราะ เห็นว่า เป็นสิ่งไม่ดี	4.040	.899
ถ้าข้าพเจ้าไม่สูบบุหรี่อาจมีคนอื่นไม่สูบบุหรี่ตามด้วย	3.542	.886
การสูบบุหรี่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตซึ่งจะขาดไม่ได้	4.180	.861
ข้าพเจ้าไม่ชอบรสชาติและกลิ่นควันของบุหรี่	4.019	1.148
เวลาหลังอาหารข้าพเจ้าต้องการสูบบุหรี่	3.944	1.242
ถ้ามีโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ข้าพเจ้าจะเข้าร่วมด้วย	4.214	.906
ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าไม่ควรสูบบุหรี่	4.455	.833
การสูบบุหรี่ทำให้สุขภาพจิตดีขึ้น	3.963	1.014
การสูบบุหรี่ทำให้ได้รับรสอาหาร ไม่ดี	3.339	1.123

ตาราง 11 (ต่อ) *

เจตคติด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.
นุหรีเป็นสิ่งที่มียอทธิพลต่อข้าพเจ้า	3.937	1.208
การให้ความรู้เกี่ยวกับผลเสียของการสูบบุหรี่ ทำให้คนสูบบุหรี่ลดลง	4.090	.793
ข้าพเจ้าน่าจะใจจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลเสียของบุหรี่ต่อคนทั่วไป	4.103	.766
ข้าพเจ้าจะไม่ต่อต้านการสูบบุหรี่เพราะ เห็นว่า เป็นการดีที่รัฐบาลจะมีรายได้เป็นจำนวนมาก	4.037	1.016
คะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวม	3.962	.592

จากตาราง 11 ปรากฏว่า ครูมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ อยู่ในเชิงนิเสธ ($\bar{X} = 3.962$, S.D. = .592) นั่นคือ ครูมีความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่จะไม่สูบบุหรี่ หรือมีแนวโน้มที่จะกระทำการใด ๆ ที่จะต่อต้านการสูบบุหรี่ โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดดังนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าไม่ควรสูบบุหรี่ (ค่าเฉลี่ย 4.455) ครูควรจัดโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ขึ้นในโรงเรียนหรือในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.238) และการสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมปกติของมนุษย์ (ค่าเฉลี่ย 3.331) ตามลำดับ

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูจำแนกตามเพศ

ตาราง 12 คะแนนของเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ชาย	186	3.6734	0.582	- 8.08 *
หญิง	192	4.0975	0.424	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$t_{.05} (df = 337) = -1.960$$

จากตาราง 12 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูชาย และครูหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -8.08$) แสดงว่า ครูชายมีเจตคติที่แตกต่างกับครูหญิง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูจำแนกตาม

อายุ

ตาราง 13 คะแนนของเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จำแนกตามอายุ

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.
20 - 29 ปี	107	4.005	.514
30 - 39 ปี	213	3.860	.567
40 - 49 ปี	41	3.784	.541
50 ปีขึ้นไป	17	3.775	.499
คะแนนเฉลี่ยโดยรวม	378	3.889	.550

จากตาราง 13 ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูจำแนกตามอายุทั้ง 4 กลุ่ม อยู่ในเชิงนิเสธ (ค่าเฉลี่ย 3.668 - 5.000) เมื่อพิจารณาแล้วเรียงลำดับจากกลุ่มอายุที่มีเจตคติเชิงนิเสธสูงที่สุดไปหาต่ำสุดดังนี้ อายุ 20 - 29 ปี มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.005$, S.D. = .514) อายุ 30 - 39 ปี ($\bar{X} = 3.860$, S.D. = .567) อายุ 40 - 49 ปี ($\bar{X} = 3.784$, S.D. = .541) และอายุ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.775$, S.D. = .550) ตามลำดับ แล้วนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับเจตคติของครูที่มีต่อการสูบบุหรี่จำแนกตามอายุ ดังปรากฏในตาราง 14

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	2.3060	.7687	2.4730
ภายในกลุ่ม	374	111.7336	.2988	
รวม	374	114.0397		

$$F_{.05} (3, 374) = 2.62$$

จากตาราง 14 ปรากฏว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครู จำแนกตาม การปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่

ตาราง 15 คะแนนของ เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่จำแนกตามการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่

การปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่	N	$\bar{X}$	S.D.
กลุ่ม 1 ไม่สูบบุหรี่	229	4.116	.387
กลุ่ม 2 เคยสูบบ้างแล้วแต่ปัจจุบันไม่ได้สูบ	44	3.921	.416
กลุ่ม 3 สูบเป็นครั้งคราวแต่ไม่ได้สูบทุกวัน	36	3.644	.507
กลุ่ม 4 สูบทุกวันแต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน	26	3.220	.572
กลุ่ม 5 สูบประมาณ 10 มวนต่อวันหรือมากกว่านั้นทุกวัน	43	3.254	.542
คะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวม	378	3.889	.550

จากตาราง 15 ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครู จำแนกตามการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแล้วเรียงลำดับการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดเรียงลำดับได้ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ไม่สูบบุหรี่ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.116$, S.D. = .387) และกลุ่มที่ 2 เคยสูบบ้างแล้ว แต่ปัจจุบันไม่ได้สูบมีคะแนนเฉลี่ยสูงรองลงมา ($\bar{X} = 3.921$, S.D. = .416) และกลุ่มที่ 3 สูบเป็นครั้งคราวแต่ไม่ได้สูบทุกวัน ($\bar{X} = 3.644$, S.D. = .507) อยู่ในอันดับที่ 3 ส่วนกลุ่มที่ 4 กับกลุ่มที่ 5 มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มที่ 4 สูบบุหรี่ทุกวัน แต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน ($\bar{X} = 3.220$, S.D. = .572) กับกลุ่มที่ 5 สูบประมาณ 10 มวนต่อวันหรือมากกว่านั้นทุกวัน ($\bar{X} = 3.254$, S.D. = .542) แล้วนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับเจตคติของครูที่มีต่อการสูบบุหรี่ จำแนกตามการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ดังปรากฏในตาราง 16

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่จำแนกตาม
การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	43.015	10.754	56.475 *
ภายในกลุ่ม	373	71.025	.190	
รวม	377	114.040		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$F_{.05} (4, 373) = 2.39$$

จากตาราง 16 ปรากฏว่า ครูที่มีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ต่างกันจะมีเจตคติ
เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ
ที่ 4 แล้วจึงนำไปทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่แบบ นิวแมนคูลส์ (Newman-
Keuls) เพื่อดูว่าคู่ใดแตกต่างกันบ้าง ดังปรากฏในตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5	กลุ่ม 3	กลุ่ม 2	กลุ่ม 1
กลุ่ม 4	3.2192	-	.0355	.4245*	.7014*	.8972*
กลุ่ม 5	3.2547		-	.3894*	.6658*	.8617*
กลุ่ม 3	3.6437			-	.2786*	.4727*
กลุ่ม 2	3.9205				-	.1959*
กลุ่ม 1	4.1164					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

	r	2	3	4	5
$q_{.05}$ (r, 377)		2.77	3.31	3.63	3.86
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$ $q_{.05}$ (r, 377)		.185	.221	.242	.257

จากตาราง 17 ปรากฏว่า ครรภ์ที่ 4 สูบบุหรี่ทุกวัน แต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน กับครรภ์ที่ 5 สูบบุหรี่ประมาณ 10 มวนต่อวันหรือมากกว่านั้นทุกวัน มีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ไม่แตกต่างกัน ส่วนครรภ์อื่น ๆ มีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครู จำแนกตาม
การสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

ตาราง 18 คะแนนของเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จำแนกตามการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

การสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว	N	$\bar{X}$	S.D.
1. ไม่มีใครสูบบุหรี่	165	3.901	.487
2. เคยมีคนสูบ เมื่อก่อนนี้แต่ปัจจุบันหยุดสูบแล้ว	79	3.892	.570
3. สูบบุหรี่ทุกคนหรือสูบ เป็นบางคน	134	3.872	.611
คะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวม	378	3.889	.550

จากตาราง 18 ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูจำแนกตามการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัวทั้ง 3 กลุ่ม คือ ไม่มีใครสูบบุหรี่ เคยมีคนสูบ เมื่อก่อนนี้ แต่ปัจจุบันหยุดสูบแล้ว สูบบุหรี่ทุกคนหรือสูบ เป็นบางคน อยู่ในเชิงนิเสธ (ค่าเฉลี่ย 3.668 - 5.000) และมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันมากคือ $\bar{X} = 3.901$, $\bar{X} = 3.892$, $\bar{X} = 3.872$ ตามลำดับ แล้วนำไปวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับเจตคติของครูที่มีต่อการสูบบุหรี่ จำแนกตามการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว ดังปรากฏในตาราง 19

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จำแนกตาม
การสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.061	.030	.100
ภายในกลุ่ม	375	113.979	.304	
รวม	377	114.040		

$$F_{.05} (2,375) = 3.02$$

จากตาราง 19 ปรากฏว่า ครูที่มีสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติคนในด้านการสูบบุหรี่ต่างกัน
มีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบ เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย
2. เพื่อทราบความแตกต่างระหว่าง เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ตามตัวแปรดังนี้
 - 2.1 เพศ
 - 2.2 อายุ
 - 2.3 การปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่
 - 2.4 การสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย ปีการศึกษา 2531 จำนวน 6,724 คน เป็นครูชาย 3,324 คน
ครูหญิง 3,400 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย ปีการศึกษา 2531 จำนวน 378 คน เป็นครูชาย 186 คน
ครูหญิง 192 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล *

เป็นแบบสอบถามเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครู แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรที่ต้องการศึกษาได้แก่ เพศ อายุ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเจตคติของครูเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

ด้านความรู้หรือความเข้าใจเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	13 ข้อ
ด้านอารมณ์หรือความรู้สึกเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	12 ข้อ
ด้านความพร้อมหรือความโน้มน้าวที่จะปฏิบัติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	15 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ พร้อมกับหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามจำนวน 378 ชุด ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 378 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานการณ์โดยทั่วไปของครู โดยแจกแจงความถี่ คิดเป็นร้อยละ และเสนอเป็นตาราง
2. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนเจตคติของครูโดยทั่วไปว่า มีเจตคติที่ดีหรือไม่คืออย่างไร
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test
4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 1 ตัวประกอบ (One - Way Analysis of Variance)

สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

1. ครูมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ใน เชิงนิ เสธ
2. ครูชายและครูหญิงมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีอายุต่างกันมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน
4. ครูที่มีการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ต่างกันมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
5. ครูที่มีสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตนในด้านการสูบบุหรี่ต่างกัน มี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูพบว่า ครูมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ใน เชิงนิ เสธ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 และ เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านพบว่า ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านอารมณ์และความรู้สึก ด้านความพร้อมหรือความโน้มน้าวใจที่จะปฏิบัติ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน เชิงนิ เสธทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการสูบบุหรี่นั้นก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายทั้งตัวเองและบุคคลใกล้ชิดรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นปัญหา ด้านเศรษฐกิจ สังคม ปัญหาสุขภาพของตัวและครอบครัว เป็นผลให้เกิดการเสี่ยงต่อโรคอันตรายหลายอย่าง ดังผลการวิจัยในข้อที่ว่า การสูบบุหรี่ เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.566 รองลงมาคือ การสูบบุหรี่ทำให้สุขภาพเสื่อม มีค่าเฉลี่ย 4.526 และการสูบบุหรี่ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย 4.503 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ครูมีเจตคติด้านลบต่อการสูบบุหรี่ คือ มีความรู้ความเข้าใจ มีความรู้สึกในทางไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ เห็นว่าการสูบบุหรี่ทำให้เกิดโทษต่อร่างกาย สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย บุหรี่มีสารเสพติดให้โทษ หรือแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ และเห็นว่าการสูบบุหรี่เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีกับเด็ก ดัง สนอง อนุาฎล (สนอง อนุาฎล 2531 : 14) ได้กล่าวว่า การที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการสูบบุหรี่และแนะนำเยาวชนหรือผู้สูบบุหรี่ให้เลิกได้ ในคนหนึ่งได้แนะนำว่า ครูควรกระทำคนให้เป็นตัวอย่างแก่ศิษย์ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ วินิจ เจนนพการ (วินิจ เจนนพการ

2526 : 85) ซึ่งได้กล่าวถึงแนวทางในการป้องกันไม่ให้เด็กสูบบุหรี่ไว้ในด้านหนึ่งว่า “ครูควรปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก” ในทำนองเดียวกัน จากการศึกษาของ สมชัย ชื่นคา (สมชัย ชื่นคา 2528 : 39) พบว่า เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยกลุ่มที่สูบบุหรี่กลุ่มที่เคยสูบบุหรี่และกลุ่มที่ไม่เคยสูบบุหรี่ มีเจตคติด้านลบต่อการสูบบุหรี่ คือ เห็นว่าการสูบบุหรี่ก่อให้เกิดโทษต่อร่างกาย อย่างไรก็ดี จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าครูบางส่วนยังมีการสูบบุหรี่อยู่มาก เช่น ครูร้อยละ 11.4 สูบบุหรี่ประมาณ 10 มวนต่อวัน หรือมากกว่านั้นทุกวัน ร้อยละ 6.9 สูบทุกวันแต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน และร้อยละ 9.5 สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวแต่ไม่ได้สูบทุกวัน เป็นต้น ฉะนั้นในการจัดโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่นั้นจึงควรดำเนินการต่อไปในกลุ่มครูเหล่านี้ และจัดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ครูชายและครูหญิงมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นั่นคือ ครูชายและครูหญิงมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่า ครูหญิงมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในเชิงนี้สูงกว่าครูชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศ เป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ การสูบบุหรี่ของบุคคล ปกติโดยทั่วไปจะเห็นได้ว่า เพศชายมีอัตราการสูบบุหรี่สูงกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนวรรณ อัมสมบุญ (Thanawat Imsomboon, 1982 : 89) ที่ได้ศึกษาถึงการสูบบุหรี่ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาค ด้านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศพบว่า เพศชายสูบบุหรี่มีจำนวนถึง ร้อยละ 26.2 และเพศหญิงที่สูบบุหรี่มีเพียงร้อยละ 0.3 ในทำนองเดียวกันจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2529 : ไม่มีเลขหน้า) ได้สำรวจทั่วประเทศพบว่า เพศชายสูบบุหรี่ถึงร้อยละ 48.8 ส่วนเพศหญิงสูบบุหรี่เพียงร้อยละ 4.1 นอกจากนี้ถ้าพิจารณาถึงลักษณะสังคมไทยก็จะเห็นว่า เพศชายเป็นเพศที่มีพฤติกรรมการแสดงออก รวมทั้งค่านิยมในการเข้าสังคมต่าง ๆ มากกว่าเพศหญิง ตัวอย่าง เช่น การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ เหล่านี้เป็นต้น กล่าวได้ว่าเพศหญิงเป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อนมากกว่าชาย และในสังคมไทยยังมีค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูลูกผู้หญิงให้มีความประพฤติ กิริยา มารยาท ความเป็นอยู่ รวมทั้งเจตคติที่ถูกต้อง อยู่ในกรอบขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของสังคม โดยมีการสั่งสอนกันสืบต่อ ๆ มา นอกจากนั้นในสังคมไทยต่างมุ่งหวังว่า เพศหญิง

ควรมีการหักห้ามในการแสดงออกมากกว่าชาย ควรเป็นผู้สุภาพ สงบเสงี่ยม เรียบร้อย สม เป็นกุลสตรีที่ดี ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วจึงพอสรุปได้ว่า ครูที่มีเพศต่างกันจะมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ที่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีอายุต่างกันมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครู คือ อายุ 20-29 ปี ($\bar{X} = 4.005$) อายุ 30-39 ปี ($\bar{X} = 3.860$) อายุ 40-49 ปี ($\bar{X} = 3.784$) อายุ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.775$) ทั้ง 4 กลุ่มมีเจตคติอยู่ในเชิงนิเสธทั้งหมด ($\bar{X}$ มีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 3.668-5.000) จะเห็นว่าครูทั้ง 4 กลุ่มอายุส่วนใหญ่มีความเห็นด้านลบต่อการสูบบุหรี่ คือ มีความรู้ ความเข้าใจ มีความรู้สึกในทางไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ เห็นว่าการสูบบุหรี่ให้โทษต่อร่างกาย สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย เหล่านี้เป็นต้น และเมื่อทำการทดสอบทางสถิติพบว่า ครูทั้ง 4 กลุ่มอายุ มีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมชัย ชื่นดา (สมชัย ชื่นดา 2528 : 67) ที่ได้ศึกษาถึงการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอายุกับการสูบบุหรี่พบว่า การสูบบุหรี่ระหว่างกลุ่มอายุ 15-19 ปี กับกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี และระหว่างกลุ่มอายุ 25-29 ปี กับกลุ่มอายุ 20-24 ปี ไม่แตกต่างกัน และเช่นเดียวกันที่ ซิมบาร์โด เอ็บบีเซน และมาสลาซ (Zimbardo, Ebbesen and Maslach. 1977 : 49) ได้อธิบายถึงแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ โดยสรุปได้ว่าเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเราจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับความรู้ที่มีอยู่ของคนผู้นั้นคือ ถ้าผู้ใดมีความรู้ดี เจตคติต่อสิ่งนั้นก็มักจะติดตามไปด้วย และเมื่อมีเจตคติดีแล้วก็มีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ผู้นั้นแสดงพฤติกรรมไปในทางที่ดี ในทำนองเดียวกันที่ สมปราชย์ จอมเทศ (สมปราชย์ จอมเทศ 2516 : 55) ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติของคนเป็นผลของความรู้สึทางจิตใจที่จะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เอนเอียงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง จึงเป็นลักษณะนามธรรม ซึ่งมีผลสะท้อนมาสู่พฤติกรรมของคน การแสดงออกซึ่งเจตคติที่ดีของบุคคลจะเป็นผลมาจากประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และการเรียนรู้อันรวมถึงภูมิหลังของบุคคลนั้นด้วย เมื่อเจตคติของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ก็จะทำให้การประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งเดียวกัน เป็นไปในลักษณะที่

คล้าย ๆ กัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เจตคติของครูขึ้นอยู่กับลักษณะ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความต้องการและ เอกภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจัยทางด้านอายุอาจไม่เป็นผลกระทบที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูก็ได้ ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงสรุปได้ว่า ครูที่มีอายุต่างกันจึงมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ต่างกันมี เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นั่นคือครูมีการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ต่างกันมี เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 และ เมื่อพิจารณาจากคะแนน เฉลี่ยพบว่า ครูในกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่และครูกลุ่มที่สูบบุหรี่มาบ้างแล้วแต่ปัจจุบันไม่ได้สูบบุหรี่คะแนน เฉลี่ยสูงกว่าครูกลุ่มที่สูบบุหรี่ ยิ่งพิจารณาให้ละเอียดลงไปจะ เห็นว่า ครูกลุ่มที่สูบบุหรี่ทุกวันแต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน กับครูกลุ่มที่สูบบุหรี่ประมาณ 10 มวนต่อวันหรือมากกว่านั้นทุกวันมีคะแนน เฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันมาก ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ครูกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่มี เจตคติในเชิงนิเสธที่สูงกว่าครูกลุ่มที่สูบบุหรี่ อย่างไรก็ตามคะแนน เฉลี่ย เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูทั้ง 5 กลุ่มยังอยู่ในเชิงนิเสธ (การสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่ให้โทษ) กล่าวคือ ครูส่วนใหญ่เห็นรู้ถึงโทษหรืออันตรายจากการสูบบุหรี่ แต่ครูกลุ่มที่สูบบุหรี่อาจไม่ได้ตระหนัก เกรงกลัวโทษหรือพิษภัยอัน เกิดจากการสูบบุหรี่ ทั้งนี้ครูกลุ่มที่สูบบุหรี่อาจเห็นว่าอันตรายของการสูบบุหรี่มีผลต่อร่างกายช้ามาก รัฐบาลก็ยังคงผลิตและขายอยู่ หรืออาจ เห็นว่าผู้ดัก เดือนก็ยังสูบ เป็นตัวอย่างให้เห็น เช่น แพทย์ ผู้นำในสังคมต่าง ๆ และครูกลุ่มที่สูบบุหรี่อาจมีความ เข้าใจว่า การสูบบุหรี่เป็น เรื่องส่วนบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี และคณะ (ประเวศ วะสีและคณะ 2530 : 3) ที่ได้สรุปปัญหาและความคิดเห็นในการสัมมนาไว้ตอนหนึ่งว่า “ผู้สูบบุหรี่มีความ เข้าใจว่า การสูบบุหรี่เป็น เรื่องส่วนบุคคล ผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ มิได้คำนึงถึงความเดือดร้อน และอันตรายต่อบุคคลข้างเคียงไม่ว่าจะเป็น เด็ก หรือสตรีมีครรภ์” เมื่อนำผลการวิเคราะห์มา เปรียบ เทียบค่า เฉลี่ยของคะแนน เป็นรายคู่ พบว่า ครูกลุ่มที่ 4 คือ สูบบุหรี่ทุกวันแต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน กับครูกลุ่มที่ 5 สูบบุหรี่ประมาณ 10 มวนต่อวันหรือมากกว่านั้นทุกวัน มีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูกลุ่มที่สูบบุหรี่ทุกวันไม่ว่าปริมาณการสูบบุหรี่จะมากหรือน้อยกว่า 10 มวนก็ตาม ส่วนใหญ่จะสูบบุหรี่เป็นประจำ มีการสูบทุกวันจนติดเป็นนิสัย ดังนั้นจึงมีผลทำให้ เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครู

กลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูกลุ่มอื่น ๆ เช่น ครูกลุ่ม 1 ไม่สูบบุหรี่กับครูกลุ่ม 3 สูบ เป็นครั้งคราว แต่ไม่ได้สูบทุกวัน หรือครูกลุ่ม 2 เคยสูบบุหรี่มาบ้างแล้วแต่ปัจจุบันไม่ได้สูบ กับครูกลุ่ม 4 สูบบุหรี่ทุกวันแต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน เป็นต้น มีเจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมชัย ชื่นดา (สมชัย ชื่นดา 2528:73) ที่ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่ กลุ่มที่เคยสูบบุหรี่ และกลุ่มที่สูบบุหรี่ มีเจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน และนักเรียนกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่มีเจตคติ ด้านลบต่อการสูบบุหรี่คือเห็นว่า การสูบบุหรี่อาจก่อให้เกิดโทษต่อร่างกายมากเป็น 1.4 เท่าของกลุ่มที่สูบบุหรี่ และนักเรียนกลุ่มที่เคยสูบบุหรี่มีเจตคติด้านลบต่อการสูบบุหรี่ คือ เห็นว่าการสูบบุหรี่อาจก่อให้เกิดโทษต่อร่างกายมากเป็น 1.3 เท่าของกลุ่มที่สูบบุหรี่ ในทำนองเดียวกันจากการศึกษาของ วรณิกา วงศ์ไกรศรีทอง (วรณิกา วงศ์ไกรศรีทอง 2528 : 79) ที่พบว่า พระกลุ่มที่สูบบุหรี่ กับพระกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่ค่ามีความรู้และ เจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วจึงสรุปได้ว่า ครูที่มีการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ต่างกันมีเจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน

5. ครูที่มีสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตนในด้านการสูบบุหรี่ต่างกัน มีเจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การสูบบุหรี่หรือไม่สูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัวไม่มีผลต่อเจตคติของครู เนื่องจากว่า ครูมีเจตคติหรือมีความคิดเห็นด้านลบต่อการสูบบุหรี่ ($\bar{X} = 3.889$) เห็นว่าการสูบบุหรี่เป็นสิ่งไม่ดี ให้โทษต่อร่างกายสิ้น เปลืองค่าใช้จ่าย เหล่านี้เป็นต้น และการสูบบุหรี่ของแต่ละคนนั้นก็ เป็นสิทธิส่วนตัวของแต่ละบุคคล แม้แต่ตัวผู้สูบเอง ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเป็นอันตราย แต่มันก็เป็นความสุขอย่างหนึ่งของผู้สูบ การสูบบุหรี่โดยส่วนตัว เป็นสิทธิที่จะดำเนินการได้ และการกระทำในสิทธิส่วนบุคคลนั้น หากไม่ไปละเมิดหรือทำให้บุคคลที่อยู่ด้วยต้องเกิดความเดือดร้อน รำคาญ ก็เป็นเรื่องที่ไม่น่าจะมีผลกระทบใด ๆ ค่ะผู้ที่อยู่อาศัยด้วย อย่างไรก็ตามอิทธิพลของสมาชิกในครอบครัวนั้นส่งผลถึงบุคคลในครอบครัวด้วย เช่น เด็ก และเยาวชน ความคิดเห็นต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มักมีผลมาจาก พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้องที่อยู่ใกล้ชิด แต่เมื่อเป็นผู้ใหญ่บรรลุนิติภาวะแล้ว มีความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ มีความคิดเป็นเหตุเป็นผล มีวิจารณญาณ สามารถตัดสินใจได้ด้วยตัวเองว่า อะไรดีที่สุดสำหรับชีวิตของตน และ

ยังเป็นครูซึ่งนับได้ว่า เป็นปูชนียบุคคล เป็นผู้อบรมสั่งสอนบุคคลอื่น ๆ ให้เป็นคนดี มีการศึกษา ให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ก็ยังต้องมีความรู้ มีเหตุผล มีความคิดพิจารณาเปรียบเทียบ สามารถตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ ให้ประจักษ์ด้วยตัวเองได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า สมาชิก ในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง หรือบุคคลอื่น ๆ ที่เข้ามาอาศัยอยู่ด้วยจะสูบบุหรี่หรือไม่สูบบุหรี่ จึงไม่มีอิทธิพลต่อเจตคติของครู ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มาลา รักษาพรหมณ์ (มาลา รักษาพรหมณ์ 2526 : 69 - 73) ที่ได้ศึกษาถึง ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจ ในการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายในระดับมัธยม พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการสูบบุหรี่ต่อวัน ของ บิดา พี่ชาย เพื่อนสนิท และบุคคลที่นักเรียนพักอาศัยอยู่ด้วย ไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการ สูบบุหรี่ของนักเรียน ดังนั้น ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงสรุปได้ว่า ครูที่มีสมาชิกในครอบครัว ปฏิบัติตนในด้านการสูบบุหรี่ต่างกัน มีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งควรที่จะ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงโทษภัยของการสูบบุหรี่ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ มีความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่จะต่อต้านการสูบบุหรี่ ดังนั้น ผู้บริหารและหน่วยงานทางการศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ๆ อาจนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน ควบคุม และป้องกันปัญหาการสูบบุหรี่ในกลุ่มครูหรือกลุ่มประชากรอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ดังนี้

1.1 จัดโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและต่อเนื่องตลอดไป

1.2 ทามาตรการจำกัดการสูบบุหรี่ในสำนักงานในห้องเรียนหรือในห้องประชุม

1.3 ควรมีการประชุมปรึกษาหารือระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับโครงการรณรงค์

เพื่อการไม่สูบบุหรี่โดยเฉพาะ

1.4 ทำการสำรวจครูเฉพาะที่สูบบุหรี่ทั้งหมด เพื่อทราบถึงเรื่อง ความรู้ เจตคติ และลักษณะนิสัยการปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ เพื่อให้แน่ใจและทราบถึงความใหญ่โตของปัญหาการสูบบุหรี่ และจะได้มีพื้นฐานที่ดีขึ้นในการหามาตรการควบคุมการสูบบุหรี่ ตลอดจนประเมินมาตรการนั้น ๆ

1.5 จัดให้มีข้อมูลหรือพิมพ์เป็นเอกสารเล็ก ๆ รมรงค์เกี่ยวกับการต่อต้านการสูบบุหรี่ เพื่อคุณภาพชีวิต ส่งไปตามโรงเรียนต่าง ๆ ให้ครบทั้งจังหวัด โดยคำนวณไปว่า โรงเรียนนี้มีกี่ชั้น เรียน ชั้นเรียนหนึ่งมีกี่ห้องแล้วจัดส่งให้ครบถึงจำนวนห้องให้ครูสามารถเอาไปติดบอร์ดหรือหน้าห้องได้

1.6 จัดให้มีอุปกรณ์ทางการศึกษา และข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายของการสูบบุหรี่ หรือให้ความช่วยเหลือครูและศึกษานิเทศก์ในการเตรียมการด้านหลักสูตร และอุปกรณ์การสอน เกี่ยวกับผลเสียของบุหรี่ที่มีต่อสุขภาพ โดยถือ เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในโครงการศึกษา ด้านสาธารณสุขในโรงเรียน

1.7 ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ทางการศึกษา เช่น ครูหรือศึกษานิเทศก์นำโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ไปปฏิบัติตามโรงเรียน

1.8 ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับโรงเรียน ควรร่วมกันหามาตรการ การจัดกิจกรรมในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ขึ้นในวันสำคัญต่าง ๆ โดยอาจจัดแทรกเรื่องบุหรี่เข้าไปในวันสำคัญนั้น ๆ หรือไม่ก็ใช้ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนซึ่งจะมีเสียงความสียงประกาศทุกเช้าและกลางวัน โดยส่งบทความสั้น ๆ ที่แสดงถึงพิษภัยหรือข้อแนะนำในการเลิกบุหรี่ต่าง ๆ โดยให้อ่านบทความออกบ่อย ๆ สลับกันไปทุกวันทุกสัปดาห์

เรื่องบุหรี่ยังถือว่าเป็นภัยเงียบที่กัดกร่อนสังคม ทำให้สุขภาพของคนเรา เสื่อมโทรมลง การรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่คงไม่ใช่จะทำแค่ เดือน สอง เดือน หรือปีเดียว แต่การจะ เปลี่ยนแปลงเจตคติและความ เคยชินในเรื่องการสูบบุหรี่จะต้องใช้เวลาที่นานพอสมควร ดังนั้นมาตรการระยะยาวอันประกอบด้วย การควบคุมทั้งทางระเบียบวินัยและโดยอาศัยความสมัครใจ ตลอดจนการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในกลุ่มครู จะช่วยให้ครูที่สูบบุหรี่ลดหรือ เลิกสูบลงได้ ทั้งยังจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิด

การสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น และจะส่งผลถึงเด็กนักเรียนหรือประชากรกลุ่มอื่น ๆ อีกด้วย ดังนั้นถ้าสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด เชียงรายและหน่วยงานอื่น ๆ ได้ตระหนักและกำหนดคู่ทางในการป้องกัน และ แก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่อย่างค่อเนื่องและตลอดไปแล้ว จะเป็นการ เสริมสร้างคุณภาพของครู ของ ประชาชน และเยาวชนรุ่นใหม่ให้พ้นจากปัญหาทางสุขภาพอัน เนื่องมาจากการสูบบุหรี่ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย มีความรู้ ความ เข้าใจถึงอันตรายของการสูบบุหรี่ มีอารมณ์และ ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ เห็นว่าการสูบบุหรี่เป็นสิ่งไม่ดี และมีความพร้อมหรือความโน้มเอียง ที่จะต่อต้านการสูบบุหรี่ ดังนั้นจึงคาดการณ์ได้คือไปว่า ครูมีแนวโน้มที่จะไม่สูบบุหรี่หรือที่สูบบุหรี่ อยู่แล้วก็มีแนวโน้มที่จะลดหรือเลิกสูบซึ่ง เป็นนิมิตรหมายในทางที่ดี ดังนั้นควรมีการดำเนินการหรือ มาตรการที่จะรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ต่อไป และทำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 จากการวิ เคราะห์คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ทั้ง 3 ด้านคือ ด้านความรู้ความ เข้าใจ ด้านอารมณ์และความรู้สึก ด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียง ที่จะปฏิบัติอยู่ใ เิงนิ เสรทั้งหมด และจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ได้มานั้น เป็นกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่ร้อยละ 72.2 กลุ่มที่สูบบุหรี่ร้อยละ 27.8 ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่กับกลุ่ม ที่สูบบุหรี่ และในกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้มีจำนวนผู้ที่ไม่สูบบุหรี่มากกว่าผู้ที่สูบบุหรี่ ดังนั้นถ้าหากมีการ วิเคราะห์ในกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะกลุ่มที่สูบบุหรี่อย่าง เดียวแล้ว อาจพบผลของ เจตคติออกมาแตกต่าง ออกไปก็ได้

2.3 การวิจัยครั้งนี้ในส่วนที่ศึกษาด้านการ เปรียบ เทียบตัวแปร ได้เปรียบเทียบตัวแปร เฉพาะความแตกต่างหรือไม่แตกต่าง เท่านั้น ซึ่งอาจจะยังไม่ค่อยครอบคลุม เท่าที่ควร ควรมีการ วิเคราะห์ในลักษณะของการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร เช่น ความสัมพันธ์ของการสูบบุหรี่กับการ ต้มสุรา ความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติกับนิสัยการสูบบุหรี่หรือควรรศึกษาถึงคุณภาพของการศึกษาที่มี ผลต่อการป้องกันปัญหาการสูบบุหรี่ เป็นต้น

2.4 ควรรศึกษาถึงสภาพปัญหา ความคิด เห็นหรือศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในกลุ่มครู เฉพาะที่สูบบุหรี่

2.5 งานวิจัย เรื่องนุหรีควรมีการวิจัยในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ความสัมพันธ์ของสื่อมวลชน ที่มีผลต่อการสูบนุหรี รัฐบาลกับปัญหา เรื่องนุหรี ครอบครัวกับการป้องกันการสูบนุหรี เป็นต้น

2.6 ควรศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสูบนุหรีของครู เช่น คู่สมรส รายได้ หรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เป็นต้น

2.7 ควรศึกษาถึงสภาพปัญหาและความคิดเห็น เกี่ยวกับการสูบนุหรีในกลุ่มผู้บริหารการศึกษา เช่น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้นำสังคมอื่น ๆ เช่น พระสงฆ์ แพทย์ หรือผู้นำในหมู่บ้านต่าง ๆ อันได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล พสส. (ผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน) อสม. (อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน) เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ศรีเคหาการพิมพ์ 2528. 274 หน้า
- การุณ แม้นสุวรรณ "อันตรายจากการสูบบุหรี่" รายงานการสัมมนาเรื่องการสูบบุหรี่และสุขภาพ
ในประเทศไทย สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข 2526, 153 หน้า
- คุรุสภา, สำนักงาน ประกาศ ข.พ.ค. เรื่องสมาชิกคุรุสภาถึงแก่กรรม โรงพิมพ์คุรุสภา 2530,
ไม่มีเลขหน้า
- "โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุรา" สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย
2530, ไม่มีเลขหน้า
- จันทิพย์ กลิมเมฆ "อันตรายจากบุหรี่" ผู้บริหาร 13 : 18 - 19 กรกฎาคม 2528
- ชัยยง ขามรัตน์ เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อการเรียนสุขศึกษา ปรินิพนธ์
วท.ม. มหาวิทยาลัยมหิดล 2523, 102 หน้า อัดสำเนา
- ชวนพิศ บุญระบัดเวช "ปัญหาการสูบบุหรี่ในประชากรกลุ่มต่าง ๆ" รายงานการสัมมนาเรื่อง
การสูบบุหรี่และสุขภาพในประเทศไทย สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข
2526, 153 หน้า
- เชิดศักดิ์ โยวาลินธุ์ การวัดทัศนคติและบุคลิกลักษณะ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 130 หน้า
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง จิตวิทยาการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2522, 177 หน้า
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น รายงานการวิจัยฉบับที่ 18
โรงพิมพ์คุรุสภา 2518, 136 หน้า
- การวัดทัศนคติเพื่อทำนายพฤติกรรม เอกสารการอบรมวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์
สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 148 หน้า

ทองหล่อ เดชไทย "ท่านสูบบุหรี่เพราะอะไร" สูบบุหรี่ 28 : 37 - 40 ตุลาคม - ธันวาคม
2527

ทองหล่อ วิภาวิน วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 152 หน้า

อวัช แสงจักร์ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษา เรื่องสิทธิหน้าที่
พลเมืองในสังคมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการขบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ปริญญาโท กศ.บ.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 151 หน้า อิศำเนา

ประกิจ วาทีสาธกิจ "สรุปข้อมูลจำนวนผู้ป่วยอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ในช่วงปี 2528 - 2529"
เอกสารความรู้เรื่องบุหรี่ สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข 2530, ไม่มีเลขหน้า

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ทัศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย ไทยวัฒนาพานิช 2520,
142 หน้า

ประเวศ วะสีและคนอื่น ๆ. "มีสารอะไรในบุหรี่" คู่มือร่วมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ 1:1-9
พฤศจิกายน 2529

_____ "โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่" แพทย์ชนบท 3 : 3 มิถุนายน - กรกฎาคม
2530

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ "การอดบุหรี่" วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการ 7 : 8 - 9
กรกฎาคม 2524

พลศึกษา, กรม กองสารวัตรนักเรียน เอกสารงานวิจัยการใช้บุหรี่ของนักเรียนชายในสถานศึกษา
เขตกรุงเทพมหานคร กรมพลศึกษา 2523, 64 หน้า

พลศึกษา, กรม กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี่ กรมพลศึกษา 2530, 13 หน้า

พัฒน์ สุจำนงค์ บุหรี่ยี่ห้อไหนดี โอเดียนสโตร์ 2529, 71 หน้า

มาลา รักษาพรหมณ์ ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียน

ในระดับมัธยม ปรินญาณพนธ์ วท.ม. สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2526,

86 หน้า อัดสำเนา

รณฤทธิ์ บุตรแสนคม ผลของการจัดโปรแกรมการงดสูบบุหรี่ให้กับนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา

มหาสารคาม ปรินญาณพนธ์ วท.ม. สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2525,

102 หน้า อัดสำเนา

วรรณิกา วงศ์ไกรศรีทอง ปัจจัยที่มีผลต่อการสูบบุหรี่ของพระภิกษุสงฆ์ ปรินญาณพนธ์ วท.ม.

สาขาการระบาดวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล 2528, 120 หน้า อัดสำเนา

วินิจ เจนนพการ "ปัญหาการสูบบุหรี่ในกลุ่มประชากรต่าง ๆ" รายงานการสัมมนาเรื่อง

สูบบุหรี่และสุขภาพในประเทศไทย สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข 2526,

153 หน้า

เวทย์ อาริย์ชน "การสูบบุหรี่และสุขภาพ" รายงานการสัมมนาเรื่อง

การสูบบุหรี่และสุขภาพในประเทศไทย สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข 2526, 153 หน้า

สนอง อุนากุล อันตรายของบุหรี่และวิธีเลิก หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 5 กรมพลศึกษา

2531, 27 หน้า

สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ฝ่ายสถิติแรงงานและการศึกษา รายงานการสำรวจเกี่ยวกับจำนวน

ประชากร อายุ 10 ปีขึ้นไปสูบบุหรี่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2529, ไม่มีเลขหน้า

สุภา มาลากุล "จิตวิทยาของการสูบบุหรี่" รายงานการสัมมนาเรื่อง

การสูบบุหรี่และสุขภาพในประเทศไทย สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข 2526, 153 หน้า

สมเกียรติ สุริยะกุล การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิธีสอนใน

วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และ

ใช้คู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 155 หน้า อัดสำเนา

- สมชัย ชื่นดา การศึกษาถึงพฤติกรรมและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มนักเรียนชายระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่นจังหวัดขอนแก่น ปริญญาโท
วท.ม. สาขาวิชาการระบาค มหาวิทยาลัยมหิดล 2528, 119 หน้า อุดรธานี
- สมบูรณ์ ชิตพงษ์ เทคนิคการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 140 หน้า
- สมปราชย์ จอมเทศ การบริหารและการจัดการ ไทยวัฒนาพานิช 2526, 106 หน้า
- อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม "การสูบบุหรี่ผลกระทบต่อสังคม" แพทย์ชนบท 3 : 31 มิถุนายน -
กรกฎาคม 2530
- Best, John W. Research in Education. 2nd.ed., New Jersey, Prentice
Hall Inc., Englewood Cliffs, 1970. 399 p.
- Edwards, Aller L. Statistical Analysis. New York, Rinehart and
Company, 1958. 234p.
- Evan, R.I. et al. "Detering the onset of smoking in children : knowledge
of immediate physiological effects and coping with peer pressure.
media pressure, and parent modeling," Journal of Applied Social
Phychology. 8 : 126 - 135, September, 1978.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
5th, ed., Tokyo, McGraw - Hill, International Book, 1981. 549 p.
- Hurd, P.D., et al. "Preventing Cigarette smoking in Seventh Grade
Students." The American Cancer Society Journal. 6 : 10 - 19, March,
1981.
- Kagan, Jerom and Ernest Hareman. Psychology. New York, Harcourt Brace
and World, Inc., 1968. 673 p.
- Kelman, H.C. "Compliance, Identification, and Internalization Three
Process of Attitude Change," Journal of Conflict Resolution.
2 : 51 - 60, February, 1958.
- Newcomb, Theodore M. Social Psychology. New York, The Dryden Press
Inc., 1950. 355 p.
- Philip G. Zimbardo, Ebbe B. Ebbesen and Christina Maslach. Influencing
Attitude and Changing behavior. London, Collins. 1977. 108 p.

- Thanawat Imsomboon. Cigarette Smoking among High School Students in Rural Areas of Thailand. Doctor's Thesis. University of Texas Health Science Center at Houston School of Public Health, 1982, 154 p, mimeographed.
- Triandis, Harry C. Attitude and Attitude Change. New York, John Willey and Sons Inc., 1971. 232 p.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd.ed., New York, McGraw - Hill Book Company : 1971. 907 p.
- Yamane, Taro. Statistic An Introductory Analysis. 2nd.ed., New York Harper 1976. 919p.

කතෘකර්තෘ

ที่ ทม 1007/1252

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 สิงหาคม 2531

เรื่อง ขออนุญาตออกรายการ

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายไพโรจน์ ใจดีคณาภิบาล

เป็นนิสิตระดับ

ปริญญาเอก สาขา

ปริญญาโท วิชาเอก สุขศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
 วิทยานิพนธ์เรื่อง เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ธนวรรณ อัมสมบุญ	ประธาน
รศ.กมลรัตน์ หล้าสูงษ์	กรรมการ
.....	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขออนุญาตออกรายการคือ ขอความร่วมมือจาก ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
 เชียงราย ออกหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
 อ.เมือง, อ.เทิง, อ.แม่จัน, อ.เชียงของ, อ.พญาเม็งราย และกิ่ง อ.เวียงแก่น เพื่อแจ้ง
 ให้ครูในกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
 ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

บัณฑิตวิทยาลัย

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

30 สิงหาคม 2531

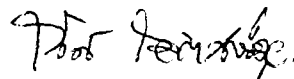
เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม เพื่อประกอบการทำปริญญานิพนธ์

เรียน ครู - อาจารย์ที่นับถือ

ด้วยข้าพเจ้า นายไพโรจน์ ใจดีศสัทกุล นิสิตสาขาวิชาสุศึกษา ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาค้นคว้าเพื่อประกอบการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย” จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้ช่วยกรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ในการทำปริญญานิพนธ์ดังกล่าว ข้อมูลอันมีค่าจากท่านนี้ไม่มีผลกระทบกระเทือนหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ท่านหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องแต่ประการใด ใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในการได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ ใจดีศสัทกุล)

แบบสอบถาม

เรื่อง เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัด เชียงราย

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด โปรดตอบตามความรู้สึกละเลยไม่ต้องพะวงว่า
จะต้องถูกหลักวิชาการหรือข้อควรปฏิบัติใด ๆ การตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีผลเสียต่อผู้ตอบแต่ประการใด
คำตอบทั้งหมดในแบบสอบถามจะใช้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

2. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพื่อผลการวิจัยจะได้สมบูรณ์ที่สุด

3. แบบสอบถามทั้งหมดมี 40 ข้อ กรุณาตรวจสอบว่าท่านตอบครบถ้วนทุกข้อและทุกหน้า
ก่อนส่งแบบสอบถามกลับคืน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านในปัจจุบัน

1. เพศ

1. ☐ ชาย

2. ☐ หญิง

2. อายุ

1. ☐ 20 -- 29 ปี

2. ☐ 30 - 39 ปี

3. ☐ 40 - 49 ปี

4. ☐ 50 ปีขึ้นไป

3. การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

1. ☐ ไม่สูบบุหรี่

2. ☐ เคยสูบบ้างแล้วแต่ปัจจุบันไม่ได้สูบ
3. ☐ สูบ เป็นครั้งคราวแต่ไม่ได้สูบทุกวัน
4. ☐ สูบบุหรี่ทุกวันแต่สูบน้อยกว่า 10 มวนต่อวัน
5. ☐ สูบบุหรี่ประมาณ 10 มวนต่อวัน หรือมากกว่านั้นทุกวัน

4. การสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว

1. ☐ ไม่มีใครสูบบุหรี่เลย
2. ☐ เคยมีคนสูบ เมื่อก่อนนี้แต่ปัจจุบันหยุดสูบแล้ว
3. ☐ สูบบุหรี่ทุกคนหรือสูบ เป็นบางคน

ตอนที่ 2 เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

คำชี้แจงในการตอบ ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ท่านเห็นว่าตรง

หรือใกล้เคียงกับความคิด เห็นหรือความรู้สึกของท่านมากที่สุด เพียงข้อละช่อง เดียว

ตัวอย่าง

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	การดื่มสุราทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย	✓				

จากตัวอย่างนี้ แสดงว่าท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่อง การดื่มสุราแล้วทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	การสูบบุหรี่ช่วยแก้อาการ เหนื่อยหรือ ประหม่าอายุได้					
2	การสูบบุหรี่ เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่ เด็ก					

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3	การสูบบุหรี่ทำให้สุขภาพเสื่อมโทรม					
4	คนที่สูบบุหรี่สามารถเข้าสังคมได้ดี					
5	บุหรี่บางชนิดไม่ เป็นอันตรายต่อสุขภาพ					
6	การสูบบุหรี่ เป็นนิสัยที่ไม่ดี					
7	การสูบบุหรี่ทำให้สมองปลอดโปร่ง					
8	การสูบบุหรี่ช่วยลดความ เครียด					
9	รัฐบาลควรให้ประชาชนมี เสรีภาพ ในการสูบบุหรี่					
10	ก้นกรองของบุหรี่สามารถจัดพิษจากบุหรี่ได้					
11	การสูบบุหรี่ทำให้สิ้น เปลืองค่าใช้จ่าย					
12	โรงเรียนควรจัดสถานที่ให้ครูสูบบุหรี่ เพื่อ ไม่ให้เด็กเห็น					
13	การสูบบุหรี่ทำให้ เจ็บคอและไอบ่อย					
14	การสูบบุหรี่เป็นสิ่งที่น่าตำหนิ					
15	การสูบบุหรี่ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพให้ดีขึ้น					
16	การสูบบุหรี่ทำให้สดชื่นสบายใจ					
17	การสูบบุหรี่ทำให้คลายความกลุ้มใจ					
18	เมื่ออยู่ใกล้กับคนที่สูบบุหรี่รู้สึกน่ารำคาญ					
19	การสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่น่าชื่นชม					
20	การสูบบุหรี่ช่วยให้มีความสุขในชีวิต					
21	การสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่สังคมรัง เกียจ					
22	การสูบบุหรี่ทำให้อารมณ์แจ่มใส					
23	คนที่สูบบุหรี่ไม่มีใครต้องการจะร่วมงานด้วย					

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
24	การสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ					
25	การสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่ค่อนข้าง เป็นทุกข์					
26	ควรควรจัดโครงการรณรงค์เพื่อการ ไม่สูบบุหรี่ขึ้นในโรงเรียนหรือในชุมชน					
27	การสูบบุหรี่ เป็นพฤติกรรมปกติของมนุษย์					
28	ข้าพเจ้าจะไม่ถวายบุหรี่ให้กับพระสงฆ์ เพราะ เห็นว่า เป็นสิ่งไม่ดี					
29	ถ้าข้าพเจ้าไม่สูบบุหรี่อาจมีคนอื่น ไม่สูบบุหรี่ตามด้วย					
30	การสูบบุหรี่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ซึ่งจะขาดไม่ได้					
31	ข้าพเจ้าไม่ชอบรสชาติและกลิ่นควัน ของบุหรี่					
32	เวลาหลังอาหารข้าพเจ้าต้องการสูบบุหรี่					
33	ถ้ามีโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ข้าพเจ้าจะเข้าร่วมด้วย					
34	ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้า ไม่ควรสูบบุหรี่					
35	การสูบบุหรี่ทำให้สุขภาพจิตดีขึ้น					
36	การสูบบุหรี่ทำให้ได้รับรสอาหารไม่ดี					
37	บุหรี่ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อข้าพเจ้า					
38	การให้ความรู้เกี่ยวกับผลเสียของการ สูบบุหรี่ ทำให้คนสูบบุหรี่ลดลง					

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
39	ข้าพเจ้าน่าจะใจจะให้คำแนะนำ เกี่ยวกับ ผลเสียของบุหรีต่อคนทั่วไป					
40	ข้าพเจ้าจะไม่ต่อต้านการสูบบุหรี เพราะ เห็นว่า เป็นการดีที่รัฐบาลจะได้มีรายได้ เป็นจำนวนมาก					

จบแบบสอบถามแต่เพียงแค่นี้ โปรดทบทวนดูว่าท่านตอบครบทุกข้อและทุกหน้า ก่อนส่งแบบสอบถามคืน

ขอบคุณมากครับ

ค่าเฉลี่ย, ค่าความแปรปรวนและค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถาม เจตคติ
เกี่ยวกับการสูบบุหรี่

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ค่าอำนาจจำแนก
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	4.69	0.23	3.31	1.06	4.38
2	5.00	0.00	4.38	0.26	4.38
3	4.92	0.08	4.46	0.44	2.30
4	4.38	0.42	3.08	1.08	3.82
5	4.62	0.42	3.69	1.23	2.61
6	4.62	0.76	3.54	0.94	2.99
7	4.92	0.08	3.23	0.69	4.63
8	4.69	0.23	2.62	0.59	8.24
9	4.46	0.27	2.62	1.92	4.48
10	4.54	0.43	3.07	0.74	4.90
11	4.92	0.08	4.54	0.27	2.32
12	4.92	0.08	4.31	1.23	1.92
13	4.54	0.77	3.69	0.73	2.50
14	4.08	0.41	3.23	0.69	2.92
15	4.85	0.41	2.69	0.56	9.30
16	4.92	0.08	3.62	0.59	5.72
17	4.77	0.36	3.08	1.24	4.81
18	4.92	0.08	3.54	1.10	4.58
19	4.92	0.08	4.08	0.41	4.32
20	5.00	0.00	3.54	0.77	6.00

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ค่าอำนาจจำแนก
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
21	4.46	0.93	2.85	0.47	4.90
22	4.92	0.08	3.23	0.36	9.18
23	3.84	1.24	3.28	0.77	2.40
24	3.85	1.64	2.77	0.86	2.46
25	3.69	1.23	2.62	0.59	2.85
26	3.83	1.64	2.70	0.69	3.60
27	4.46	0.93	2.85	0.97	4.21
28	4.69	0.39	3.31	1.06	4.13
29	3.69	1.73	2.62	0.26	2.73
30	4.69	0.68	4.00	0.67	1.80
31	4.77	0.36	3.23	0.69	5.42
32	4.85	0.31	2.85	1.97	4.78
33	4.92	0.08	3.38	0.76	6.06
34	5.00	0.00	3.69	1.23	4.26
35	5.00	0.00	3.00	0.83	7.91
36	3.77	2.03	2.85	0.07	1.92
37	4.46	1.44	3.38	1.42	2.30
38	4.46	0.94	3.69	0.73	2.14
39	4.77	0.34	3.62	0.92	3.69
40	4.69	1.23	3.69	1.06	2.38

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Conefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

แทนค่าสูตร

$$\begin{aligned} \alpha &= \frac{40}{40-1} \left\{ 1 - \frac{42.77}{514.614} \right\} \\ &= 0.94 \end{aligned}$$

เจตคติเกี่ยวกับการสุนทรียของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด เชียงราย

บทคัดย่อ

ของ

ไพโรจน์ ใจดีดสารกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2531

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบ เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่และ เปรียบเทียบ ความแตกต่างของ เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ตามตัวแปรที่ศึกษาคือ เพศ อายุ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการ สูบบุหรี่และการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างเป็นครูชาย 186 คน และ ครูหญิง 192 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลคือ แบบสอบถาม เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าที่ วิเคราะห์ความแปรปรวนชนิด 1 ตัวประกอบ และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยใช้วิธีของ นิวแมนคูลส์

ผลการศึกษามีดังนี้

1. ครูมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในเชิงนิเสธ
2. ครูชายและครูหญิงมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
3. ครูที่มีอายุต่างกันมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน
4. ครูที่มีการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ต่างกันมี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ครูที่มีสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตนในด้านการสูบบุหรี่ต่างกัน มี เจตคติ เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน

ATTITUDE TOWARDS CIGARETTE SMOKING OF TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS

UNDER THE OFFICE OF CHIANGRAI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

PAIROJ JORADSAKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree

at Srinakharinwirot University

December 1988

The purpose of this study was to determine the attitude towards cigarette smoking and its differences among teachers in Elementary school under the Office of Chiangrai Provincial Primary Education. The variables are sex, age, the smoking experience of the teacher and the smoking experience of the other family member. The sample were selected by the multistages random sampling, consisted of 186 males and 192 femals. The instrument were the questionnaires relating attitude towards cigarette smoking in a form of rating scales. The statistical analyses were the percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way Analysis of variance and Newman Keuls test.

The result of this study were as follows :

1. The teachers' attitude towards cigarette smoking were negative attitude.
2. There were significant differences in attitude towards cigarette smoking between male and female teachers at .05 level.
3. There was no significant difference in attitude towards cigarette smoking among the teachers with their different ages.
4. There were significant differences in attitude towards cigarette smoking among the teachers with their differences in smoking habits at .05 level.
5. There was no sinificant difference in attitude towards cigarette smoking among teachers with their differences in smoking experiences of the other family member.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายไพโรจน์ โจ้คศาสตร์กุล
วัน เดือน ปีเกิด	26 ตุลาคม 2501
สถานที่เกิด	122 หมู่ 3 ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	122 หมู่ 3 ตำบลห้วยวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา <u>56110</u>
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2518 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเชียงคำวิทยาคม อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2520 ป.กศ. วิทยาลัยครูเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2524 ได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) พ.ศ. 2527 กศ.บ.(สูขศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2531 กศ.ม.(สูขศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2521 - 2524 ครู 2 ระดับ 2 โรงเรียนบ้านท้ายท่อม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2525 - ปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านพระเนตร อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย